CELJSKI tednik

CELJE, PETEK, 2. NOVEMBRA
LETO VII — ŠT. 44 — CENA 15 DIN

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Maslo — Tiska Celjska tiskarna — Uredništvo in uprava: Celje, Titov trg 3 — Poštni predal 123 — Telefon: uredništvo 24-23, uprava 25-23 — Tek. rač. 620-305-T-1-266 pri Mestni hranilnici v Celju — Letna naročnina 500, polletna 250, četrtletna 125 din — Izhaja vsak petek — Poštnina plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI CELJSKEGA OKRAJA

NA RAZŠIRJENI SEJI OKRAJNEGA SINDIKALNEGA SVETA

Poiskati vse možnosti in napeti vse sile za dosego plana

Pretekli petek je bila v dvorani sindikalnega doma v Celju pod predsedstvom tov. Albina Medveda razširjena seja predsedstva Okrajnega sindikalnega sveta. Glavni namen tega sestanka je bil, da se sindikalni funkcionarji seznanijo s problemi doseganja plana in planiranega dobička v podjetjih celjskega okraja. Problematiko sta navzočim obrazložila predsednik okraja tov. Riko Jerman in načelnik oddelka za dohodke OLO. To problematiko je naš list že obravnaval, zato se v tem poročilu omejujemo predvsem na razpravo in sklepe razširjene seje OSS.

Člani predsedstva OSS so iznesli vrsto kritičnih pripomb. Predvsem so bili mnenja, da vzroki nedoseganja plana ne ležijo predvsem v večji ali manjši delovni zavesti delavcev, temveč so dostikrat vzrok slabe organizacije dela, pomanjkljive skrbi tehničnega kadra za cenejši delovni proces itd. Seveda s tem ni rečeno, da tudi delavci sami ponekod niso dali od sebe vsega, kar bi morali. Pojavljajo se mišljenja, da bo življenjski nivo mogoče zvišati le z uredbami, ponekod pa celo, da je za sedanjo višino plač proizvodnja že tako dovolj visoka. Te parole, ki so jih med delavske vrste vnesli naši nasprotniki, pa so imele toliko več odmeva tam, kjer je bilo politično delo slabše, kjer sindikalne organizacije, organizacije ZK in drugi faktorji niso znali, morda niti poskušali, prikazati kolektivom edino možno pot k višjemu standardu, to je z boljšo, večjo in cenejšo proizvodnjo.

Ugotovili so tudi, da so bili doslej nekateri kolektivi premalo seznanjeni z dolžnostmi, ki jih podjetja imajo do skupnosti, skoraj povsod pa so šele sedaj, ko je postalo jasno, da planirane količine niso dosežene, začeli o tem na široko razpravljati. Te probleme delavcem vendar ni tako težko obrazložiti. Povsod nastajajo problemi, ki bi jih ljudje radi rešili. Tu je premalo stanovanj, tam so komunalne naprave dotrajale, drugod je ogrožen šolski pouk. Če bi povedali samo to, da za take izdatke lahko dobimo sredstva samo iz dohodkov skupnosti, bi vedeli zakaj gre. Ugotovljeno je bilo tudi to, da se proizvodni načrti in planirani dohodki nekaterih podjetij bistveno razlikujejo od okrajnih. Tendenca, da bi znižali plan proizvodnje oziroma dohodkov, se javlja pri mnogih podjetjih, namesto da bi težili ravno v nasprotno smer.

Na seji sicer niso razpravljali o posameznih primerih, zato pa so sklenili, da bodo v najkrajšem času sklicali podobne seje po občinskih sindikalnih svetih, kjer bodo morali bolj podrobno pogledati vzroke nedoseganja planov in poiskati vse možnosti, da do konca leta kolektivi nadoknadijo čim več zamujenega. Pri tem jim bodo v veliko pomoč analize podjetij. Ker pa so problemi še zlasti pereči v manjših kolektivih in obrtnih podjetjih, kjer podrobnih analiz še nimajo, bo treba na sestankih ta podjetja še s posebno skrbnostjo obravnavati.

Kako gospodarijo na državnih in zadružnih posestvih

Na nedavni konferenci direktorjev, upravnikov ter računovodij kmetijskih gospodarstev in socialističnih ekonomij, ki je bila pri Okrajnem ljudskem odboru Celje, je tovariš inženir Dolfe Cizej imel zanimiv referat o stanju kmetijske proizvodnje v našem okraju, iz katerega posnemamo nekatere značilnosti.

V našem okraju imamo 22 kmetijskih gospodarstev državnega in zadružnega sektorja, ki so organizirana kot podjetja, 3 kmetijska gospodarstva kot finančno samostojni zavodi ter 18 ekonomij, ki poslujejo kot odseki KZ. Manjše kmetijske površine upravljajo še razni domovi, rudniki, bolnišnice, zdravilišča ter Hmeljarski inštitut. Vsa socialistična kmetijska gospodarstva imajo okrog 3840 ha zemlje, kar predstavlja le 1,6% vse površine v okraju.

ZEMLJA SOCIALISTIČNEGA KMETIJSKEGA SEKTORJA SE STALNO ZMANJŠUJE

Vzrok za to je iskati predvsem v dejstvu, da se je po zadnji reviziji agrarne reforme zemlja vračala agrarnim upravičencem, da so se nepremišljeno uporabljale te površine za zamenjavo za drugo zemljo, v urbanistične namene itd. Zaradi silovite razparceliranosti večine naših posestev je težavna evidenca vseh površin. V našem okraju ni niti eno posestvo popolnoma arondirano, od 25 večjih gospodarstev pa le 8 delno. Posestvo OZZ Vojnik na primer ima pri 103 ha skupne površine 298 parcel, in to v različnih krajih. Ekonomija KZ Zreče pa ima 23 ha v 43 parcelah. Misliti je treba, da bodo brez združevanja parcel uvajanje kolobarja, boljše izrabljanje mehanizacije in boljša organizacija dela težko izvedljive.

NAJVAŽNEJŠA PANOGA VSEH NAŠIH POSESTEV JE ŽIVINOREJA

Posestva redijo na 1 ha obdelovalne površine 0,65 glav goveda (skupno s konji), vendar je z ozirom na prevladujoče površine travnikov, pašnikov in

(Nadaljevanje na 2. strani)

Mrtvi na straži miru

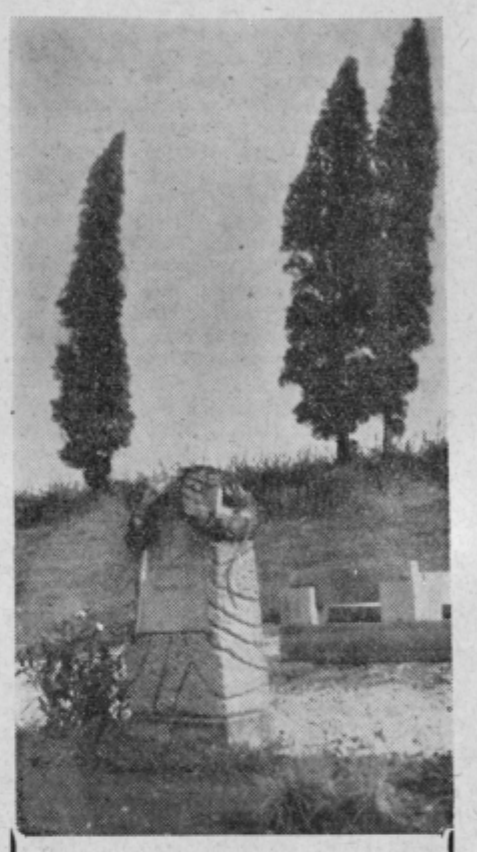

Najgloblje čustvo, ki si ga narod nikoli ne pusti omajati, še manj pa omadeževati, je spoštovanje do padlih v boju za narodov obstanek. Prelita kri je sveta in prisege, ki so vezane na žrtve, so trdne nad vse. S prav posebnimi občutki pa se spominjajo milijonskih žrtev naši narodi, kajti naš krvni davek za svobodo človeštva je neizmeren.

Pred nekaj več kot enajstimi leti so v naši domovini utihnili streli in zadnje žrtve so s krvjo pojile sveto zemljo, zadnji patrioti in revolucionarji so plačali visoko ceno za uresničitev svojih teženj in idealov. Takrat smo v svitu svobode in boljših dni stiskali pesti, požirali solze in pustili goreti naša srca v obljubah, da nikoli ne bomo pozabili njihove, s krvjo pisane oporoke. Od takrat je minulo polnih enajst let.

Po svojih močeh smo vedno ostali zvesti naročilom nemih stražarjev iz junaških preteklih dni. Izmučeno domovino smo dvignili iz ruševin, ji dali nov življenjski utrip ter naredili iz nje vzor svobodarstva in neodvisnosti, kot kažipot milijonom delovnih ljudi v svetu. Vse to smo storili zato, ker je bil vedno v nas neizbrisen spomin na milijone padlih v osvobodilnem boju in ljudski revoluciji.

Takrat, pred enajstimi leti pa smo sprejeli od njih še eno naročilo: da čuvamo mir za srečo in napredek bodočim pokolenjem. Tudi temu naročilu smo ostali zvesti. Malo je držav v svetu, ki bi za mir, enakopravnost ter sožitje med narodi toliko žrtvovale, kot ja naša socialistična domovina. Za mir smo bili pripravljeni žrtvovati marsikaj, kar bi sicer s polno pravico zahtevali, bili smo pripravljeni pozabiti gorje, ki nam je bilo prizadejano, šli smo čez nešteto zaprek, izogibali smo se postavljenim mrežam temnih sil, ki so nas hotele odvrniti od naše miroljubne politike, kajti naš cilj je bil in ostane: mir in mirni razvoj naše domovine.

Res, se nismo izneverili obljubam ob njihovih odprtih grobovih, toda naš dolg še vedno ni izpolnjen. Spomin na njih bo večen, večen pa bo tudi naš dolg. Vsak naš korak na poti k napredku je posvečen njim. Tega se moramo zavedati ne samo ob žalnem prazniku, marveč vsak dan, kjerkoli smo in karkoli delamo. Tudi takrat, kadar nam je težko, kadar se nas loteva malodušnost, se moramo zavedati koliko večja je bila njihova žrtev. Spomin na njih naj nas krepi v boju za socializem in za mir na svetu.

Številke, ob katerih se moramo zamisliti

Redna skupščina Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Celju, ki je bila pred dnevi, je bila po svoji vsebini in tehtnih izvajanjih gotovo ena najbolj uspelih skupščin zadnjih let. Izvoljeni zastopniki zavarovancev so na tem zasedanju slišali poročila o tričetrtletnem delu zavoda, dalje dokumentirano poročilo o delu komisij za higiensko zaščito dela, referat o rehabilitaciji in prekvalifikaciji invalidov in referat o glavnih značilnostih osnutka novega pokojninskega zakona.

Značilno za poslovanje zavoda v letu 1956 je predvsem to, da so izdatki bolniške panoge, vkljub **neznatnemu** porastu števila zavarovancev, znatno narasli. V tem urejanju medsebojnih odnosov z zdravstveno službo je bilo tudi glavno delo samoupravnih organov.

Zanimivo je, da **je povprečje bolnikov v poletnih mesecih naraslo celo na 5,09%**, to je tako visoko, kot v tem času ni običajno. Vkljub temu pa zavod sedaj izkazuje majhen presežek dohodkov nad izdatki, kajti iz skladov okrajnega zavoda se finansira le bolniška panoga zavarovanja. Popolnoma drugačna pa je slika pri dolgoročnih dajatvah, to je pri otroških dodatkih in pokojninah, ki se finansirajo iz republiških fondov. Ob primerjavi vseh dohodkov socialnega zavarovanja na našem področju pa ugotovimo, da **smo za dolgoročne dajatve porabili preko 200 milijonov din več, kot smo zbrali sredstev.**

POVPREČJE BOLNIKOV JE V POLETNIH MESECIH NARASLO NA 5,09%. — ZA DOLGOROČNE DAJATVE JE PORABLJENO 200 MILIJONOV DIN VEČ KOT JE BILO SREDSTEV. —193 ZAVEZANCEV JE PLAČALO 24 MILIJONOV DIN PREMALO. — 32 MILIJONOV NEUPRAVIČENIH IZDATKOV ZA OTROŠKE DOKLADE. — ZARADI NEZGOD SMO LANI IZGUBILI TOLIKO DENARJA, DA BI Z NJIM LAHKO SEZIDALI 230 DVOSOBNIH STANOVANJ.

Posebna stopnja prispevka za zdravstveno zavarovanje, ki ga plačujejo podjetja, katera imajo več bolezenskih izostankov, kot znaša okrajno povprečje, je pri večini primerov postala element finansiranja zavodov za socialno zavarovanje, s čemer ni dosežen osnovni namen tega ukrepa. Osnutek novih predpisov o finansiranju kaže, da bodo ti predpisi rešili to vprašanje bolj zadovoljivo.

Zavod je posvečal dokaj pozornosti revizijski službi, kajti izkazalo se je, **da je v 9 mesecih 193 zavezancev plačalo 24 milijonov dinarjev prispevkov premalo** in so znesle samo zamudne obresti preko 400.000 dinarjev.

Poseben problem pri zavodu so preplačila pri otroških dodatkih. Zavarovancev nikakor ni mogoče navaditi na to, da bi priglašali spremembe, ki vplivajo na višino dodatkov (pridobitev premoženja, prenehanje rednega šolanja in podobno). Tako prejemajo nekaj časa še dodatke, do katerih sploh niso upravičeni, ali pa so upravičeni le do zmanjšanih dodatkov. Ob predložitvi novih potrdil pa je zavod letos odkril take »grešnike«; **znesek, ki so ga neupravičeno prejeli vsi ti zavarovanci skupaj, pa je narasel od 12 milijonov na 32 milijonov dinarjev.**

Osnutek novih predpisov o finansiranju zdravstvene službe predvideva, da se bodo zdravstvene usluge zavarovancem plačevale v pavšalnih zneskih posameznim ustanovam, ne pa več po številu pregledov. Z novim letom nameravajo ta način preizkusiti v Celju, Ljubljani, Kranju in Kopru, nato pa uvesti po vsej državi. S tem bo **zdravstvena služba tudi v lastnem interesu morala posvetiti vso pozornost** preventivni službi, kajti v njihovem interesu ne bo več veliko število korativnih zdravstvenih storitev, ker ne bodo več zaračunavali posameznih storitev, ampak bodo dobili pavšalni znesek po številu zavarovancev.

V poročilu o delu higiensko-tehnične zaščitne komisije je poudarjeno, da smo zaradi nezgod pri delu lani izgubili na narodnem dohodku 235 milijonov dinarjev, saj je bilo v celjskem okraju 6549 nezgod, ki so terjale 111 milijonov izgubljenih delovnih dni. Za ta denar bi lahko zgradili 100 dvosobnih stanovanj. Smrtnih nezgod je bilo lani 16. Z vsako smo izgubili 15 milijonov dinarjev narodnega dohodka ali preračunano na stanovanja, bi s tem denarjem lahko zgradili 100 stanovanj.

Posebno poglavje so nezgode izven dela, katerih je bilo lani 2122 z 38.000 izgubljenimi delovnimi dnevi, s čemer bi lahko zopet zgradili okoli 30 stanovanj. **Zaradi nezgod smo lani izgubili skupno toliko, da bi lahko sezidali 230 dvosobnih stanovanj.** To so številke, ki dajo veliko misliti in bo treba temu vprašanju posvetiti več pozornosti.

Posebno zanimiva je bila razlaga o vprašanju rehabilitacije in prekvalifikacije invalidov. Referent dr. Hruševar je stavil tudi konkretne predloge, kako bi kazalo urediti to vprašanje pri nas. Skupščina je sklenila, da se osnuje posebna komisija, ki bo pričela z delom v nakazani smeri. Pomembne uspehe je dosegel že center v zdravilišču v Novem Celju z rehabilitacijo tuberkuloznih bolnikov.

Člani skupščine so v razpravi zlasti pozdravili nameravane ukrepe v zvezi z rehabilitacijo invalidov in izrazili svoje zadovoljstvo s tem. Končno je skupščina sprejela še razne sklepe, med drugim o novi višini dnevnic za zavarovance (cela dnevnica izven območja OLO Celje znaša 600 din, na območju OLO Celje pa 400 din) in določila, da se višina pogrebnine izenači na področju celega okraja v višini 13.000 din.

H. A.

Hvaležno sodelovanje hrvatskih in slovenskih prebivalcev ob Sotli

V ROGAŠKI SLATINI SO USTANOVILI AERO KLUB »BRATSTVO«

Pred dobrima dvema mesecema so v Rogaški Slatini ustanovili aero klub »Bratstvo«, ki ne zasluži večje pozornosti le zaradi tega, ker je nova organizacija postala novo središče dela zlasti mladih ljudi, temveč bolj zaradi sodelovanja slovenskih in hrvatskih prebivalcev ob Sotli. Sodelovanje prebivalcev ob Sotli dobiva v zadnjem času vedno več novih oblik: ne le, da se sestajajo predstavniki ljudskih odborov in skupaj rešujejo mnoge pereče probleme, ne le, da se snidejo na zborovanjih zastopniki trgovinskih zbornic iz Slovenije in Hrvatske, da se sestajajo tržni inšpektorji in podobno, temveč je to sodelovanje našlo hvaležna tla tudi v ustanovitvi in delu aerokluba s sedežem v Rogaški Slatini. Prav zaradi tega so dali novemu klubu tudi ime »Bratstvo«. Sodelovanje slovenskega in hrvatskega življa pa se odraža še v sestavi odbora, ki mu predseduje predsednik občinskega ljudskega odbora v Rogaški Slatini Alojz Krivec in ki ima za podpredsednika predsednika občinskega ljudskega odbora hrvatske Pregrade Ivana Bana.

V novem klubu dela že blizu 200 članov in razen tega še okoli 100 pionirjev. Aero klub »Bratstvo« zlasti združuje v modelarski, padalski in jadralni sekciji člane iz Rogaške Slatine, Rogatca, Straže in Pregrade.

Kostanj na ognju

Med značilnimi posebnostmi jeseni so v našem mestu tudi branjevski šotori, pod katerimi pečejo pozen jesenski gozdni sad — kostanj. Ljudje ne morejo mimo, ko jih poščegeta v nos prijeten vonj. Po 44 dinarjev liter je nekoliko draga specialiteta, ki jih utrpi potrošnik. Čiščenje cest in pločnikov, ki so zaradi te »gurmanske« vneme polni ožganih olupkov in črvivih izvržkov, je vračunano pri podjetju »Snaga« kot posebnost leta.

MORDA BI JIH KAZALO POSNEMATI

Društvo učiteljev in profesorjev v Vojniku je pred kratkim organiziralo prostovoljno delovno akcijo za ureditev šolskega vrta v hribovski vasici Črešnice. Čeravno so prosvetni delavci precej obremenjeni z izvenšolskim delom, se je te delovne akcije udeležilo precejšnje število članstva. Priporočljivo bi bilo, da bi vzgled vojniških prosvetnih delavcev posnemali tudi drugi učiteljski kolektivi.

pogled po svetu

Znameniti nemški filozof Hegel, ki je živel v času ene največjih preobrazb Evrope in sveta, je na prvi videz zelo učeno pojasnil veliko zgodovinsko resnico, da napredek ni mogoč brez žrtev, brez muk. Tudi Marx pravi nekje, da je revolucija vedno tudi martirij (mučeništvo) za tistega, ki jo vodi in izvrši. Hegel pa pravi: »To, kar je posamezno, ima svoj poseben namen v zgodovini sveta; je nekaj končnega in zato mora poginiti. V medsebojnem boju se neprestano bije posamezno med seboj in del posameznega se pri tem uniči. Ampak iz boja, iz pogina posameznega se rodi to, kar je splošno.«

Postavimo tako imenovani francoski Alžir. Nedavno tega, je socialist Mollet izjavil, da Francija ne bo šla iz Alžira, pa naj se zgodi karkoli. Da je mislil resno, se vidi iz neverjetnega ukrepa francoskih vojaških oblasti v Alžiru, ki so s svojimi reaktivnimi letali ujela maroško letalo sultana Ben Jusefa in s tem zajela pet vodilnih oseb alžirskega uporniškega gibanja, med njimi na smrt obsojenega Ben Belo. Recimo, da bo teh pet v odsotnosti že obsojenih alžirskih vodilnih upornikov poginilo v rokah francoske pravice (oz. francoske moči, kajti pravica hodi tu za močjo). Ta likvidacija, če bo do nje prišlo, pa bo le seme prihodnosti, ki ne govori za Francijo. Danes ta dan ima ta kolonialna sila še 250.000 vojakov v Maroku in Tunisu z zaupno nalogo, da branijo koristi Francije in njenih državljanov, toda vprašanje je, kako bosta Maroko in Tunis odgovorila na kratkovidno francosko politiko. Z generalnim štrajkom? S totalno vojno? Z delom za enotnost Afrike v boju zoper kolonialne izkoriščevalce? Kakorkoli že, duh odpora, duh upora, ki je zajel arabske narode in afriška ljudstva, je sila, ki jo francoski bajonet in diplomatsko taktiziranje lahko ovirata, ne more pa ju uničiti in zatreti. Sultan Ben Jusef in Habib Burgiba sta se s Francijo pogajala kot dva suverena, Francija pa je to suverenost ranila. Če bodo alžirski uporniki zdaj samo aretirani zločinci, ki jih je treba kaznovati zaradi storjenih zločinov, ne pa politični jetniki, ki so bili gostje Ben Jusefa, bo Francija zaigrala še eno karto.

Kaže pa, da jo misli zaigrati. Molletovo socialistično vlado so nehali podpirati komunisti, zanjo pa glasuje skrajna francoska desnica. Ta desnica terja, da Francija še naprej vztraja pri politiki močne roke proti arabskemu svetu, v zadevi Sueza in 18 /držav, ki so sklenile ustanoviti novo sueško družbo »uporabnikov«; Molletova vlada tu nima več prave mere, obeta celo, da bo dala Egipt ponovno pred Varnostni svet OZN zaradi ladje »Atos«, ki je baje prevažala orožje za Alžir. Za Alžir! Za »francoski« Alžir!

Alžir pa noče biti francoski. Tam je 8 milijonov Arabcev in 1 milijon priseljenih Francozov. Ampak, Francozi računajo, da pravica vselej hodi za močjo!

Svet je poln skrbi. Vrsta generacij ima še v spominu strahote zadnje vojne, na vseh koncih in krajih pa tli nevarna volja, da bi se spori in nasprotja, ki jih vojna ni poravnala in razrešila, ponovno poskušala razplesti s krvavim obračunom. Mefistofelski podsmeh človeku, ki »lahko bi živel še za silo, pa pamet k nesreči ima v darilo, zato pač, da je slabši kot žival«, ta podsmeh je skoraj upravičen. Plevel nezaupanja, ki so ga lani začeli odločno ruvati predsedniki štirih velikih sil, se ni posušil, nasprotno, bohoti se in njegovo seme klije vsepovsod. Nemško vprašanje, povzročitelj druge svetovne vojne, je danes bolj zapleteno kot leta 1939, ko se je svet skoraj enodušno združil, da je nacizem za vsako ceno treba premagati. SZ pravi, da je združitev Nemčije odvisna od njene politične smeri, od remilitarizacije Nemčije in od njenega stališča do Atlantskega pakta. Z drugo besedo SZ ne pristane na kakršno koli ureditev, ki bi dala Zapadu prednost v centru Evrope. Zapad pa ne misli na kak kompromis, marveč samo na ofenzivo in revanšo proti Vzhodu. Celo vljudnostni akt — obisk bonnske parlamentarne delegacije v Moskvi — je nemški parlament odložil za prihodnje leto.

Tudi Bulganinovo pismo Eisenhowerju in Eisenhowerjev odgovor na to pismo je samo potresel šibko konstrukcijo teoretičnih mostov med Vzhodom in Zapadom. Zaključne fraze obeh predstavnikov so nedvomno povedale, da obe glavni sili sveta zaenkrat ne pristaneta na sporazumno reševanje glavnih nerešenih vprašanj povojnega sveta. Suez niti ni glavno vprašanje, čeprav tudi ni povsem postranskega značaja. Spričo zaostritve položaja ni nič čudno, če Francija ponovno terja internacionalizacijo prekopa. Pri vsem tem igrajo določeno vlogo celo ameriške volitve, glede katerih je ves svet mnenja, da ni mogoče prerokovati zmago temu ali onemu. Vzhod bi sicer želel zmago Stevensona, vendar to za razvoj bodočih dogodkov ni bistveno. Ameriška demokracija ima namreč čisto poseben značaj, ki si ga svet rad napak predstavlja. Tudi če zmagajo demokrati, ni s tem rečeno, da bo zmagala ljudska volja. Na vladi bo ostala plutokracija.

Ves planet je zadnje čase obrnil oči v območje satelitov SZ, predvsem Poljske in Madžarske. Jedrnati komentar našega DSIP (Državni sekretariat inostranskih poslova) se glasi: »VIII. plenum centralnega komiteja PURP, na katerem so izvolili novo vodstvo z Vladislavom Gomulko na čelu, je sprejel vrsto daljnosežnih ukrepov o nadaljnji demokratizaciji življenja v državi. S tem so bili vzpostavljeni nujni pogoji in možnosti za nov močan razmah v razvoju socializma na Poljskem. Posebnega pomena je dejstvo, da so zadnji dogodki na Poljskem potrdili visoko zavednost poljskega delavskega razreda in enotnost poljskega naroda.« Glede Madžarske pa je dal predstavnik DSIP naslednjo izjavo: »Izjave in govori Imre Nagyja in prvega sekretarja CK partije madžarskih delavcev Janoša Kadara, ki je bil včeraj izvoljen, dajejo sliko dogodkov v Budimpešti in osnovnih razlogov, ki so povzročili omenjene dogodke. Iz izjav je videti, da je tisto, kar današnje vodstvo meni, da je treba ukreniti, na liniji zahtev širokih množic. Če bi bili pravočasno upoštevali razloge, ki so pripeljali do tragičnih dogodkov v Budimpešti, smo prepričani, da do teh dogodkov niti ne bi prišlo.« Z drugo besedo: S trdnih tal je treba okoli sebe upirati oči na okrog. Treba je svet razumeti, tudi če ga hočeš spremeniti. Zato so naši časopisi prinesli novico, da je Rajkova vdova odklonila 200.000 forintov, ki jih je njej nudila madžarska vlada kot rehabilitacijsko pokojnino, češ naj jih dobe ljudske šole, to je tisti, ki bodo nekoč popravili napake dosedanjih odločilnih generacij.

T. O.

Kako gospodarijo na državnih in zadružnih posestvih

(Nadaljevanje s 1. strani)

deteljišč to število prenizko. Krivda za prenizki stalež živine je v manjkajočih hlevih in preslabih pridelkih krmnih površin. Tudi s povprečjem molznosti krav v našem okraju še ne moremo biti zadovoljni, predvsem že zato, ker ima danes pri nas že večina posestev visokoproizvodno sivorjavo pasmo živine. Napredek v tej smeri pa zavirajo nizki pridelki na travnikih in pašnikih, nestrokovno spravilo krme, premalo črednih in progonskih pašnikov in slaba tehnika krmljenja.

Za splošno narodno gospodarstvo ni nič kaj razveseljivo dejstvo, da socialistični kmetijski obrati kar vrstoma opuščajo prašičerejo in perutninarstvo. Od 43 obratov redi prašiče (in to v glavnem za pleme) le še 15, perutnino pa le 6 obratov. Razlog takšnemu stanju so prenizki hektarski pridelki prašičje in perutninske krme na posestvih, predraga močna krmila in nestalnost odkupnih cen. Ker bi bili nekateri obrati prav primerni za kokošjerejo, bo treba na primer na posestvih to panogo ponovno oživeti.

HEKTARSKI PRIDELKI SO NA SOCIALISTIČNIH POSESTVIH ZA 20 DO 35 ODSTOTKOV VIŠJI KOT PRI ZASEBNIH KMETOVALCIH

To je vsekakor lep napredek, vendar pa dejstva kažejo, da bi lahko dosegli še lepše uspehe. Hektarski pridelek ne raste dovolj hitro, predvsem pa ne pri žitih in traviščih. Čuditi se je dejstvu, da so socialistična posestva za leto 1957 prav malenkostno planirala zvišanje pridelkov, kljub vse večji urejenosti obratov.

Da poljedelstvo pri nas še ni zadostno napredovalo, je iskati vzroke predvsem v nezadostni strokovnosti vodilnega osebja. Posestva se tudi boje uporabljati norme za gnojila, kakor so v analizi navedena, ker se jim zde previsoke. Včasih pa so sicer zadostne količine tudi nestrokovno potrošene.

Nadaljnji vzrok je pomanjkanje kolobarja. Niti polovica posestev nima urejenega kolobarja. Niti polovica posestev nima urejenega kolobarja njiv, kakor tudi ne gnojilnega kolobarja travnikov in pašnikov. Prav tako tudi nekatera posestva gojijo takšne rastline, ki ne odgovarjajo vremenskim in talnim razmeram njihovega področja. Posestva v Zgornji Savinjski dolini n. pr. še vztrajajo pri pšenici, ki jim daje komaj 9 do 12 centov na ha — ali pa posestva na vlažni zemlji, ki sadijo še krompir, ki daje v mokrih letih komaj 25—55 centov na ha. Večina naših posestev doslej gospodari še na malokmetijski način in ne upošteva veleposestniške organizacije proizvodnje.

Zato bo nujno, da bo vsako posestvo izdelalo vsaj 5-letni perspektivni ureditveni načrt. Doslej imajo le tri posestva v našem okraju take načrte.

NAČIN NAGRAJEVANJA NA SOCIALISTIČNIH POSESTVIH DOSLEJ NI BIL VZPODBUDEN

V letošnjem letu je večina posestev že plačevala delo po normi, uvajali pa so tudi že akordni sistem (po končnem proizvodu). Res pa je, da je poslednji način nagrajevanja zaradi pestrosti kmetijske proizvodnje, močne odvisnosti od vremena ter talnih pogojev, nekaj pa tudi zaradi razkosanosti zemljišč težko vpeljati. Zaradi različnih pogojev posameznih posestev je tudi premijski sistem šele v razpravljanju. Vendar pa imajo pri tem že dobre izkušnje posestvo Hmeljarske šole Vrbje in Kmetijsko posestvo Slov. Konjice. Tako je lahko KG Slov. Konjice zmanjšalo zaradi plačevanja po akordu število delavcev v letu 1956 za 30 oseb. Preko zime bodo tudi druga posestva uvajala takšno organizacijo dela.

Poraba delovne sile na posestvih je še vedno previsoka, saj pride povprečno na ha obdelovalne zemlje 86 delovnih dni, na ha orne zemlje pa 234 dni. Akordni sistem plačevanja ter boljša izraba mehanizacije bi število zaposlene delovne sile vsekakor znižala.

POMANJKANJE STROKOVNEGA KADRA

Samo pet posestev vodijo inženirji agronomi in le 9 posestev kmetijski tehniki. Brez vsakega tehnika ali inženirja pa je 15 socialističnih obratov v našem okraju.

Vse premalo so ti obrati doslej skrbeli tudi za štipendiranje srednjega in višjega strokovnega kadra, saj štipendij v te namene skoro niso poznali.

PO PODATKIH POSESTEV SAMIH, BO LETOS LE NEKAJ OBRATOV AKTIVNIH

Precej krivde za takšno stanje leži na posestvih samih, precejšen vzrok pa so tudi družbene dajatve, na katere so posestva zavezana. Prav zaradi tega socialistična posestva sorazmerno tudi draže prodajajo svoje proizvode kot pa zasebni kmetijski sektor. Kolikor toliko konkurenčna so lahko le zaradi večje proizvodnje.

Tudi letos je Celje dostojno proslavilo DAN MRTVIH

Kakor vsako leto, tako je tudi letos za Dan mrtvih organiziral centralno proslavo Mestni odbor ZB NOV Celje.

Na predvečer praznika, to je 31. oktobra je bila ob 19. uri žalna komemoracija ob spomeniku padlih borcev na dvorišču TD Partizan Gaberje.

V mestu je bilo na dan 1. novembra več žalnih komemoracij. Ob 10. uri je bila žalna komemoracija pred grobom Narodnih herojev na Šlandrovem trgu, kjer so zastopniki množičnih organizacij in delovnih kolektivov polagali vence in se tako znova oddolžili spominu padlih.

Ob 10.30 so na Trgu svobode ob spominski plošči padlih partizanov organizirale žalno svečanost množične organizacije terena IV. četrti, ob 11. uri pa so v Starem piskru žalni svečanosti, ki so jo organizirale množične organizacije III. mestne četrti, prisostvovali mnogi Celjani, obujajoč spomine na strahotna mučenja v tem poslopju.

Posebej sta žalne svečanosti pred spomeniki padlih borcev organizirala še sindikat celjskih poštarjev in železničarjev. Popoldne istega dne so bile žalne svečanosti tudi na obeh celjskih pokopališčih. Mnogi Celjani in okoličani so tega dne pohiteli tudi na množični grob frankolovskih žrtev, ki je tudi letos izgledal kot pravi cvetličnjak.

Kot mesto Celje, tako so tudi občinski ljudski odbori po vsem okraju letošnji praznik mrtvih svečano proslavili. Povsod so lepo očistili in okrasili grobove padlih borcev in se pred spomeniki in spominskimi ploščami poklonili padlim junakom.

Ko ob letošnjem prazniku mrtvih zbiramo te spomine, moramo pozdraviti razveseljivo dejstvo, da je bilo na področju celjskega okraja odkritih lepo število spomenikov in spominskih plošč padlim žrtvam NOB. Samo v letošnjem letu so občinski odbori ZB NOV odkrili 9 spomenikov in 7 spominskih plošč. Tako imajo danes v celjskem okraju razen nekaj krajev v Zgornji Savinjski dolini žrtve fašističnega terorja večidel že povsod svoje spominske plošče.

VAŽNO SPOROČILO VSEM NAŠIM NAROČNIKOM

Te dni Vas bodo obiskali poštarji z namenom, da bi poravnali letošnjo obveznost do lista. Ker mora uredništvo vse obveznosti do tiskarne sproti poravnati, Vas prosimo, da to storite tudi vi napram listu. Zato prosimo, da poštarjem ne delate težav, ko Vas bodo obiskali zaradi plačila.

Naročniki bi se morali zavedati, da z naročnino krijejo le del stroškov tiska, zato tembolj upamo, da bodo razumeli stanje lista in poravnali naročnino.

Naročnina ni velika in z malo dobre volje bo vsak lahko izpolnil svojo dolžnost do lista. S tem bo sebi prihranil nepotrebno delo, listu pa nemoteno poslovanje.

Naročnikom, ki ob tej priliki naročnine ne bodo poravnali, bomo list ukinili, dolg pa izterjali po pravni poti.

Zato je v Vašem in našem interesu, da poravnate naročnino!

Uprava CELJSKEGA TEDNIKA

Po novih poteh

Novi kurz na Poljskem

Poslednji dnevi so vnesli v življenje republike Poljske revolucionarne spremembe zgodovinskega pomena za socialistični razvoj te dežele. Na podlagi analize preteklosti in ocene razpoloženja delovnih ljudi Poljske je VIII. plenum

Vladislav Gomulka

Združene delavske partije Poljske postavil nove temelje, začrtal nov program in izbral novo vodstvo s popularnim Vladislavom Gomulko na čelu.

Že pred plenumom je bilo čutiti prebujanje v vseh slojih prebivalstva. Bilo je očitno, da je vstal ves narod v borbi za leninske ideje in podprl progresivne sile v Partiji. Novi kurz, ki na Poljskem ni najnovejšega datuma, je istočasno naletel tudi na kritiko in odpor konservativnih elementov v socialističnem svetu.

Vladislav Gomulka, katerega ime je v središču nove socialistične preobrazbe, je z revolucionarno hrabrostjo in odkrito prikazal na plenumu sliko, ki govori o težki situaciji v gospodarstvu in na ostalih področjih družbenega življenja v deželi. Govoril je tudi o nujnosti delavskega upravljanja v podjetjih in samoupravljanja v kmečkih delovnih zadrugah, o vlogi parlamenta, ki bi naj v najširšem smislu nadzoroval delo vlade in državnih organov, o enakopravnosti med socialističnimi državami in komunističnimi partijami ter o demokratizaciji kot edinem pogoju za uspešno iskanje poljskega načina socializma. »S te poti ne bomo krenili in branili se bomo z vsemi silami, da nas s te poti nihče ne odvrne,« je rekel Gomulka.

Najnovejša poročila iz Moskve govorijo o tem, da je sovjetski tisk začel objavljati objektivna dejstva o dogodkih na Poljskem, sovjetski zunanji minister Šepilov pa je izjavil, da se je »gibanje solidarnosti manifestiralo po vsej Poljski, kjer je prišlo do velikega patriotskega poleta. To kaže, da proces destalinizacije in demokratizacije ekonomskega in družbenega življenja ne more oslabiti odnosov med socialističnimi državami, temveč nasprotno, svoboden in neodvisen socialistični razvoj ter spoštovanje suverenosti in enakopravnosti med socialističnimi državami kvalitetno menja prejšnje odnose.«

Naši narodi so z velikim zanimanjem in simpatijami spremljali dogodke na Poljskem, gledajoč v njih uspešno realizacijo socialističnih principov in idej. V tem smislu je pozdravil dogodke na Poljskem tudi član Izvršnega komiteja ZKJ Stambolič, ki se je z našo parlamentarno delegacijo pred dnevi vrnil iz Varšave.

Žaloigra na Madžarskem

Dogodki na Poljskem so brez dvoma nudili podporo za množično in močno manifestacijo želje, da Centralni komite partije madžarskih delovnih ljudi z odločnimi koraki krene v smeri demokratizacije političnega in gospodarskega življenja v državi. Spontane mladinske in študentske manifestacije so se spremenile v krvave nerede in oborožene spopade, kjer je izgubilo življenje več tisoč ljudi.

Ali je ljudsko demokratična Madžarska lahko obšla tragične dogodke, ali je široko gibanje madžarskih delovnih ljudi moglo zaključiti to važno etapo na način, kot so to dan prej storili Poljaki? Ni morda madžarsko vodstvo zamudilo prilike, da zgodovinski, odločilni trenutek, ko se je 200 tisoč ljudi podalo na ulice s poštenimi nameni, izkoristi v interesu dežele in madžarskih delovnih množic? Ni vodstvo pri tem morda preveč oklevalo in zamudilo pravočasno postavitev Imre Nagya na vodstvo države, da bi se izognili nezaželenemu razvoju? Zakaj so Gerö, Hegediš in drugi sedeli na vodilnih mestih v Partiji in vladi do poslednje minute, da bi poskušali zavreti hitrejši in doslednejši razvoj v smeri socialistične demokratizacije. To so vprašanja, katera sedaj v pogojih medlega poznavanja razvoja dogodkov postavljajo na Madžarskem in po vsem svetu ljudje, ki jim je stvar socializma pri srcu. Ti ljudje se tudi vprašujejo, ali bodo dogodki v Budimpešti (z ozirom na to, da so nekateri antisocialistični in provokatorski elementi izkoristili situacijo) zavrli proces demokratizacije, ali pa bodo nasprotno ta proces še pospešili.

Novi predsednik Imre Nagy je dejal, da je vodstvo Partije in vlade izvleklo dalekosežne nauke iz tragičnih dogodkov zadnjih dni. On je tudi izjavil, da bo na prvem zasedanju parlamenta predložil program demokratičnih reform, ki bodo zajele vse važne probleme madžarskega nacionalnega življenja. Madžarska vlada bo začela pogajanja s Sovjetsko zvezo o madžarsko-sovjetskih odnosih na podlagi nacionalne neodvisnosti in enakopravnosti. Program nove madžarske vlade vsekakor vliva nado, da se bodo prilike po tej veliki tragediji uredile na progresivni in demokratični socialistični bazi, ki bo nudila polno zadoščenje madžarskim delovnim množicam, hkrati pa potisnila razvoj vseh pozitivnih socialističnih družbenih odnosov v deželi naprej.

L. J.

Manifestacije na budimpeštanskih ulicah, ki so se sprevrgle v prelivanje krvi

Zaskrbljeni pastir „z jezuitskimi metodami“

Verskim družbam in duhovnikom je zajamčena pravica opravljanja cerkvenih obredov, tudi pravica verske vzgoje pod pogojem, da ta dejavnost ne presega njihovega delokroga. Socialistična družba pa je prosvetnim delavcem in družbenim organizacijam naložila dolžnost, da vzgajajo državljane na znanstveni podlagi, in po naprednih tradicijah iz NOV. Teh osnovnih, po ustavi zajamčenih, pravic nihče ne more kratiti.

Ta uvod je potreben zato, da bi bralci laže ocenili početje nekaterih cerkvenih predstavnikov, ki bi radi rovarili na račun velikodušnosti naše oblasti. Tak primer je bil nedavno v Grižah pri Žalcu.

Ko je pred dnevi učitelj Ivan Centrih zbiral pionirje za pionirski sestanek, je prišel k njemu tamkajšnji kaplan Ivan Bračun. Vzvišeno ga je vprašal, če ve, da bo ob tej uri maša in veronauk. Nato je drzno zahteval da se sličnì sestanki ne vršijo ob isti uri, kajti s tem se kratijo verske pravice učencev. Predlagal je, da bi se taki sestanki raje vršili v nedeljo popoldne, saj ima učitelj tudi takrat čas. (Zakaj pa ne obratno, prečastiti, če je že taka vnema?)

Učitelj mu je odvrnil, da ga cerkveni obredi ne zanimajo, da je pionirska organizacija samostojna družbena organizacija, ki se na take reči ne bo ozirala, ker se lahko sestaja kadar hoče.

Nato je gospod kaplan zagrozil, da se bo pritožil na Okrajni odbor CMD, kamor prihajajo tudi predstavniki oblasti. (Če si tako razlaga vlogo te organizacije, je napačno poučen!) Tudi kaplanova izjava: »Kaj bodo pa ljudje rekli, če boste tako delali, če boste sklicevali sestanke ob nedeljah ...« je izzvenela kakor grožnja, katere se pa učitelj ni ustrašil.

Po tem izlivu verske gorečnosti je mladi gospod odšel k svojim »ovčicam«, učitelj pa s pionirji na sestanek. Zagovornik starega in novega časa! Bralci naj sami presodijo, komu pripada bodočnost? Vsekakor tistemu, ki se bori za napredne ideje. Taka je zgodovinska nujnost in zakonitost. Zato ljudska oblast kljub svoji humanosti ne bo dopustila rovarjenja proti naprednim družbenim silam.

Prav gotovo bodo rekli svojo besedo zabukovški rudarji, tamkajšnja Socialistična zveza delovnega ljudstva, Zveza borcev, šolski odbor in učiteljski zbor. Gotovo ne bodo dopustili tako grobo vmešavanje v vzgojo naše mlade generacije.

Ta primer namreč ni prvi v jedva dveletni »praksi« kaplana Bračuna v Grižah. Ko je imela lani učiteljica vzgojno predavanje na roditeljskem sestanku, je takoj reagiral. Posredno se je obregnil ob njo in njene teze ter ogorčeno branil verske »resnice«, ki so se mu zdele z njenim predavanjem preveč omajane. Imel je tudi že konflikte z organi ljudske oblasti, ker je kršil našo socialistično zakonitost. Toda vse to ga še ni spametovalo.

Od kod njegova bojevitost? Morda je inspirirana od kod drugod? Na to da misliti njegova dvoumno izrečena izjava, ko je učitelju pričo otrok zabrusil, da bo potem spet hrup, če jih bodo v inozemstvu opozorili glede verske svobode. Kam meri to? Morda si želi mučeniške glorije? Ali pa so to le neizpolnjene ambicije iz časa druge svetovne vojne, ko je bil okupatorski vojak?

Po taki poti vsekakor ne bo šlo več dalje. Priporočamo mu več lojalnosti in vzdržnosti. Še enkrat pa: Malo bolj vzdržni in skromni bodite, mladi gospod!

J. G.

Občni zbori sindikalnih podružnic bodo končani do konca novembra

Na zadnji razširjeni seji Okrajnega sindikalnega sveta so člani predsedstva razpravljali tudi o bližnjih občnih zborih sindikalnih podružnic v okraju Celje. Predsednik OSS tov. **Albin Medved** je dal navzočim tudi nekatere potrebne napotke za izvedbo občnih zborov. Dejal je, da morajo sindikalne podružnice izvesti občne zbore vsaj do konca novembra, kajti v začetku decembra bodo občni zbori občinskih sindikalnih svetov, proti koncu leta pa bo redna letna skupščina okrajnega sindikalnega sveta. Glede vsebine teh občnih zborov podružnice ne bodo v zadregi, kajti problematika, ki jo morajo sindikati obravnavati, je zelo obširna in pestra. Priporočal je, da bi poročila predsednikov sindikalnih podružnic bila čimbolj konkretna, zlasti sedaj, ko je problemov v podjetjih in delu podružnic več kot dovolj. Nadalje morajo sindikalne podružnice v sodelovanju z občinskimi sindikalnimi sveti skrbeti za primerno časovno razporeditev občnih zborov, tako da bodo člani predsedstva po svojih možnostih lahko obiskali kar največ občnih zborov po podružnicah.

Delegacija komsomolcev v celjskem okraju

V četrtek, 25. oktobra se je zadrževala na poti po Jugoslaviji delegacija sovjetskega Komsomola tudi v celjskem okraju. Delegacijo je ob prihodu v celjski okraj na Vranskem pričakala skupina mladine ter člani Okrajnega komiteja LMS Celje.

Na skupni vožnji skozi Savinjsko dolino se je delegacija zanimala za življenje in delo mladine v okraju ter za druge probleme, predvsem kmetijske. V Zrečah, kjer so mladinci in ostali prebivalci priredili prisrčen sprejem, so se Komsomolci dalj časa zadržali. Po ogledu aktiva mladih zadružnikov in kmetijske zadruge je OK LMS Celje priredil članom delegacije sprejem, ki sta se ga med drugim udeležila tudi sekretar okrajnega odbora Socialistične zveze tov. **Jakob Žen** in predsednik OZZ tov. **Franjo Lubej.** Delegacijo je pozdravil predsednik OK LMS tov. **Stane Ravljen,** vodja delegacije, drugi sekretar Komsomola **Vladimir Semičasnij** pa se je zahvalil za prisrčen in topel sprejem, obenem pa zaželel mnogo uspehov v delu jugoslovanske mladine v boju za socializem.

V razgovoru, ki je sledil, so se gostje zanimali za vrsto problemov, predvsem za delo mladine na vasi ter za odnose v zadrugah. Med drugim je neki član delegacije, ki je predsednik kolhoza »Bulganin« v Kirovski oblasti, predlagal, da bi stopili v tesnejše stike med njihovim kolhozom in kmetijsko zadrugo v cilju izmenjave izkušenj in dela v kmetijstvu.

Člani sovjetske komsomolske delegacije v Zrečah

Po končanem obisku se je delegacija odpeljala proti Kidričevem, kjer si je ogledala tovarno aluminija, obiskala je tudi Maribor ter Pohorje, naslednji dan pa je odpotovala proti Zagrebu.

Vodja delegacije, drugi sekretar Komsomola V. I. Semičasnij je za naš list dal naslednjo izjavo: **»Srečni smo, ko lahko sporočamo pozdrave sovjetske mladine tovarišem v okraju Celje. Topel sprejem naše delegacije v celjskem okraju je pokazal prijateljske odnose, ki obstajajo med našim in vašim narodom. Prisrčno se zahvaljujem mladini za topel sprejem. Želimo vam mnogo uspehov. Naj živi nerazdružljivo prijateljstvo obeh narodov in mladine.**

Potrošnji so oddali že preko 60 milijonov kilovatnih ur

ŠOŠTANJSKA TERMOELEKTRARNA PRED OTVORITVIJO — VSE NAPRAVE DOBRO DELUJEJO — GRADNJA TERMOELEKTRARNE ŠOŠTANJ II

Nova šoštanjska termoelektrarna, največja te vrste v naši državi je tik pred dograditvijo. Vse tisto živahno vrvenje, ki smo ga lahko opazili zadnja leta vsak dan na gradbišču počasi izginja in daje videz, da bodo dela vsak čas zaključena. Manjše skupine gradbincev in strokovnjakov — monterjev opravlja zadnja dela ter pripravlja vse potrebno, da bo predan objekt dokončno v obratovanje. Sedaj opravljajo zadnje poizkuse, urejajo okolico in notranjost objektov. Po vsem tem predvidevajo, da bodo vsa dela na obratu Šoštanj I, kot termoelektrarno imenujejo, dokončno uredili nekako do konca tega meseca.

Poizkusna doba obratovanja prvega kotla z agregatom se je pričela letos 16. maja, od 24. septembra dalje pa obratuje tudi že drugi agregat s svojim kotlom. Skupno sta oba agregata preko daljnovodov oddala potrošnikom preko 60 milijonov KWh.

Vsa podjetja in dobavitelji so se to pot dobro izkazali, saj naprave zadovoljivo napredujejo. Kakšno ogromno delo je opravilo gradbeno podjetje Gradis pa naj ilustrira le nekaj številk. Za objekte so izkopali 390.000 kubičnih metrov zemlje, vgradili 18.000 kubičnih metrov betona, 19.000 armiranega betona in 1800 betonskega železa ter porabili preko 220.000 kvadratnih metrov opaža. Vsa dela so gradbinci opravili solidno in hitro ter so na svoje delo res lahko ponosni.

Z dosedanjo gradnjo pa je zaključen šele prvi del termoelektrarne, imenovana Šoštanj I. Dani so namreč vsi pogoji za nadaljevanje gradnje objekta Šoštanj II, ki naj bi imel agregat z močjo 65 MW. Vrsta strokovnih komisij je namreč priporočilà to gradnjo na podlagi točnih analiz. Vsi zaključki kažejo, da bi bila gradnja umestna pa tudi rentabilna, saj naša republika iz leta v leto izkazuje precejšen primanjkljaj električne energije, zaradi katere ima gospodarstvo precejšnje izgube.

Tako ni več daleč dan, ko bodo v Šoštanju izročili svojemu namenu novo termoelektrarno. Ta veliki dogodek ne bo pomemben samo za graditelje termoelektrarne in vse one, ki so pri delih kakorkoli sodelovali. Velik in pomemben praznik bo tudi za kolektiv ter za vse prebivalce Šoštanja in šoštanjske občine.

9 let kmetijske zadruge v Dobrni

V devetih letih svojega obstoja je KZ Dobrna napravila viden korak naprej in spada danes med najboljše zadruge v celjskem okraju. Število članstva, ki so večidel kmetje — se je od prvotnih 21 dvignilo na 425 članov. Posebno uspešno je zadruga začela delovati po letu 1950, ko se je okrepila pospeševalna služba in sta bila ustanovljena sadjarsko-vinogradniški in živinorejski odsek. Sadjarski odsek je v letošnjem letu obnovil 5,35 ha strnjenih nasadov, zimsko škropljenje dreves pa je bilo skoraj 100 odstotno izvršeno. Živinorejski odsek je v dveh vaseh organiziral kolektivno zavarovanje živine, nabavil 4 plemenske krave, 13 telic, 3 svinje, 2 merjasca, 52 solčavskih ovc in 30 enodnevnih piščancev štajerske pasme. Moderno urejena osemenjevalnica dela zelo uspešno.

Pred tremi leti je zadruga dobila lastna investicijska sredstva, s katerimi je povečala strojni park, investirala v kmetijsko posestvo in uredila pisarniške prostore in lokale. Strojni park se je močno povečal in je začel poslovati na podlagi gospodarskega računa. Z raznimi uslugami je postala zadruga močno aktivna — sredstva so se povečala za 18 milijonov in še več. V začetku je imela zadruga samo en traktor, danes pa ima že dva lastna avtomobila, 2 traktorja, ki sta opremljena z 12 priključki in še mnogo drugih kmetijskih strojev, ki so zlasti prikladni za hribovite kraje. Povečana ima tudi hmeljišča in zgrajene 4 žitnice.

Tudi obrtna dejavnost se je v zadnjih letih močno razširila, in danes že serijsko izdelujejo pluge, panje za čebele ter priključke za kmetijske stroje.

Tako lahko trdimo, da je dobrniška KZ v devetih letih svojega obstoja dosegla prav lepe uspehe pri socializaciji vasi.

KAJ JE Z ZADRUŽNIM DOMOM V DOBRNI?

V Dobrni so pričeli graditi zadružni dom že pred sedmimi leti in zdaj kar naprej sameva, neometan in okrušen, na hribčku nad Dobrno.

Skoraj vsaka, še tako oddaljena vas ima zadružni dom ali novo šolo. Dobrna pa nima ne enega ne drugega, niti poštenega prostora za sestanke in zborovanja. Čudno je, da odgovorni ljudje ne vidijo, kako se uničuje ljudsko premoženje.

A. E.

Obisk iz Osijeka v celjski občini

Pretekli petek je prišla v Celje šestčlanska delegacija občinskih odborov iz Osijeka in to obeh mestnih občin Gornjega in Doljnega grada. Vodilni odborniki središča Slavonije so prišli

Vodilni odborniki v delegaciji mesta Osijeka ob sprejemu na Občinskem ljudskem odboru v Celju

na povabilo ljudskega odbora občine Celje, katerega delegacija je sredi oktobra obiskala Osijek. Namen teh obiskov je, da se odborniki medsebojno spoznavajo s problemi na najrazličnejših področjih dejavnosti. Predvsem so se zanimali za probleme komunalne ureditve, gradnje stanovanj, za razvoj zdravstvenih ustanov itd.

Po svečanem sprejemu pri podpredsedniku občinskega odbora **dr. Janezu Lovšinu** so si gostje ogledali gradnjo vrstnih stanovanjskih hišic, ki jih gradi stanovanjska zadruga na »otoku«. Popoldne so si ogledali dom onemoglih v Grmovju. Naslednji dan, v soboto, so si ogledali novo šolo za medicinske sestre, otroški vrtec »Tončke Čečeve«, mestno gledališče, zvečer pa so na ljudskem odboru občine imeli debatni večer, kjer so se dolgo časa pogovarjali z vodilnimi odborniki in uslužbenci celjske občine ter istočasno izrazili svoje pohvalne vtise o razvoju našega mesta. Prav tako so se pohvalno izrazili o delu ljudskega odbora in njihovih svetov.

Tudi kamen gre v promet

Kovinsko eksploatacijsko podjetje v Gorenjah pri Šmartnem ob Paki je sklenilo s tovarno v Kutini na Hrvatskem pogodbo za dobavo kamna apnenca, katerega tovarna nujno rabi za žganje apna, ki ga morajo mešati med gotova umetna gnojila.

Ker je predhodna analiza pokazala, da je kamen iz kamnoloma v Šmartnem ob Paki prvovrsten, so sklenili pogodbo, da ga bodo dnevno odposlali po deset vagonov. Podjetje pa je začelo lomiti tudi zelen kamen v kamnolomu Gorenje. Celotno količino nalomljenega kamna bo odkupil rudnik Velenje, ki ga bo rabil kot oblogo pri novih stavbah, katere bo na veliko začel graditi prihodnjo pomlad.

Podjetje, ki je zaposlovalo še leta 1950, le 5 ljudi, zaposluje danes že nad 150 delavcev in jih bo, kakor izgleda, zaposlilo še več.

SODELOVNJE MED MESTOM IN VASJO

Kot si ga zamišljata Jaka Gruntar in Janez Dvoživka

Ustanovljen je biro za gospodarsko svetovanje pri Trgovski zbornici za okraj Celje

V celjskem okraju je bilo že dolgo čutiti pomanjkanje ustanove, kjer bi gospodarske organizacije mogle dobiti nasvete glede svoje notranje organizacije ali pa naročiti pregled knjigovodstva in dobiti splošne napotke in nasvete za svoje delo.

V Mariboru in Ljubljani opravlja to delo revizijski zavod, ki ga pa v Celju zaenkrat še ni mogoče ustanoviti zaradi pomanjkanja visoko kvalificiranih gospodarstvenikov, ki bi bili za stalno opravljanje takega dela potrebni. Da bi gospodarskim organizacijam bila nudena vsaj delna pomoč, je Trgovinska zbornica za okraj Celje ustanovila biro za gospodarsko svetovanje. Pri delu biroja so obljubili svojo pomoč priznani celjski gospodarski strokovnjaki iz vseh gospodarskih panog. Biro bo sprejemal pismena naročila gospodarskih organizacij, obenem pa si bodo te lahko izbrale osebo v imeniku svetovalcev, ki bo na razpolago pri trgovinski zbornici. Vsi nasveti bodo vsekakor imeli samo posvetovalen in ne tudi direktiven značaj.

Naj bi bila ustanovitev biroja pobuda za čimprejšnjo ustanovitev revizijskega zavoda, ki bo vsem potrebam lažje zadostil. Vsekakor pa je treba trgovinski zbornici za njeno zamisel in ustanovitev biroja dati polno priznanje.

NA OBČNIH ZBORIH PROSVETNIH DRUŠTEV V VOJNIKU

je bilo ugotovljeno, da se je članstvo precej dvignilo zlasti s pritegnitvijo doraščajoče mladine. Zelo uspešno je delovala LU, živahno pa je bilo tudi delo dramatskih skupin. Le-te bodo morale pritegniti v svoje vrste več mlajših igralcev.

Kmetijska zadruga v Ločah ni držala besede

Že nekaj let je bila v Jerneju pri Ločah samostojna kmetijska zadruga. Ko je prišlo lani do združevanja šibkejših zadrug, se je tudi naša zadruga priključila zadrugi v Ločah. Večina zadružnikov je pozdravila ta ukrep, saj je vedela, da bo v močni zadrugi možno bolje gospodariti. Za potrebe zadružnikov v Jerneju pa je ločka zadruga obljubila v tem kraju stalno poslovalnico. Tako je tudi nekaj časa bilo.

V zadnjem času pa je prišlo drugače in zadruga je svojo obljubo požrla. Po nalogu sanitarne inšpekcije je zadruga v Ločah sklenila, da se z 22. oktobrom poslovalnica zapre, češ da prostori ne odgovarjajo higienskim predpisom.

Ta zadružni sklep jernejski zadružniki obsojajo, saj je sanitarna inšpekcija predlagala tudi loški zadrugi naj lokal preseli v bivše pisarniške prostore, ker ti ne odgovarjajo. Zadruga v Ločah, namesto da bi to preselitev izvršila, kakor je to obljubila, je raje sledila nalogu sanitarne inšpekcije in poslovalnico zaprla, čeprav so potrebe prebivalcev Jerneja in okoliških vasi upravičene.

Tukajšnji ljudje, ki so v najtežjih časih sodelovali s partizani in jim nudili pomoč, bodo sedaj primorani hoditi za vsako malenkost v precej oddaljene Loče. To vsekakor ni prav!

CELJSKI TEDNIK
V VSAKO HIŠO!

Življenje na naši vasi

Več pozornosti zaščiti

Zaščita rastlin je novejša kmetijska dejavnost, ki še ni zadostno vpeljana v naše kmetijstvo, kar ima za posledico manjše hektarske donose in slabšo kvaliteto proizvodov.

Kmetijska gospodarstva bi morala biti prva, ki bi z zgledi vplivala na ostali kmetijski okoliš, predvsem tudi v pogledu zaščitne službe. Žal pa niso redki primeri, da ravno kmetijska gospodarstva zanemarjajo to službo, dasiravno imajo na razpolago strokovno osebje in zadostno število potrebnih strojev. Kljub večkratnim opominom od strani kmetijske inšpekcije, da naj očistijo svoje površine od plevela, posekajo suho sadno drevje, ki predstavlja vir okužbe za ves okoliš, tega dostikrat ne store. Nerazumljivo je, da je še dandanes po mnogih kmetijskih gospodarstvih polno zapuščenih zemljišč, poraslih s karantenskim plevelom, ki se širi na ves okoliš in zarašča tudi zasebne površine. Če je kje kmetijskih površin z ozirom na pomanjkljivo delovno silo preveč, naj bi bi take površine zasejali z deteljo in bi se na ta način dvignila krmna baza!

Zaščita rastlin se posebno slabo izvaja v sadjarstvu, dasiravno je v nekaterih predelih sadjarstvo osnovna proizvodna panoga. Naj ne bo v tej zimi nobenega gospodarstva, ki ne bi vestno očistilo in poškropilo sadnega drevja proti kaparju! Nobeno kmetijsko gospodarstvo v našem okraju nima kvalitetnega sadja, ker ne izvaja zimskega in letnega škropljenja. Kaj pomeni redno škropljenje sadnega drevja, nam služi za zgled drevesnica Mirosan, ki ima vsako leto vzorno sadje, katerega lahko vsak čas plasira kamor koli po najvišjih dnevnih cenah.

Prav tako so kmetijska gospodarstva v našem okraju to leto precej izgubila na hektarskih donosih pri krompirju, ker ga niso redno škropila proti koloradskemu hrošču.

Iz navedenega sledi, da bo treba v bodoče zaščiti rastlin posvetiti več pozornosti. Kdor pa ne bo hotel sam zaščititi rastline pred boleznimi in škodljivci, ga bo v to prisilila kmetijska inšpekcija, razen tega pa bo vsak za prekrške tudi kazensko odgovarjal.

Tudi proizvodnja semenskega blaga v našem okraju ni takšna, kot bi po zakonu o semenskem blagu morala biti. Zato bi bilo nujno, da bi se kmetijska gospodarstva začela resneje baviti s proizvodnjo semenskega blaga in bi se s tem izključilo mnogo zasebnih proizvajalcev, ki proizvajajo pod različnimi pogoji semensko blago in ga med sabo mešajo. V ta namen obstaja pri Sekreteriatu za kmetijstvo in gozdarstvo v Ljubljani poseben fond, ki bi bil na razpolago tistim gospodarstvom, ki bi se hotela baviti s semensko proizvodnjo.

Zadruga v Strmcu pri Vojniku

DOBRO GOSPODARI

V prvem polletju letošnjega leta so zadružniki v Strmcu pri Vojniku dosegli nekaj prav lepih uspehov. Kar dobro so se izkazali pospeševalni odseki, ki **pomagajo zadružnikom** k naprednejšemu kmetijstvu.

Zadruga je imela v prvem polletju nekaj nad 427.000 din dobička, ki pa se je vsled izgube strojnega odseka zmanjšal na 68.000 din. V strojnem odseku je nastala občutna zguba predvsem zato, ker so stroji stali večji del neizkoriščeni. Zadružniki v Strmcu so zelo okusno uredili nov trgovski lokal, ki prav nič ne zaostaja za lokali v mestih. Pred kratkim je zadruga nastavila tudi tehnika, ki bo dajal zadružnikom navodila in nasvete. Več uspehov bi bili lahko zadružniki dosegli v sadjarstvu. Lani so očistili le okoli 70 % sadnega drevja, pa tudi za nove nasade ne skrbe dovolj. Za jesensko sajenje so naročili komaj 250 drevesc. Gotovo bodo letos glede škropljenja in čiščenja sadnega drevja boljši, saj bo to le njim v korist. Živinorejski odsek je posvetil največ pozornosti rodovniški živini. Najbolj se je pa odrezal hmeljarski odsek, saj so strmški hmeljarji odnesli prvo mesto od vseh hmeljarjev v celjskem okraju. Tudi aktiv mladih zadružnikov je bil zelo priden, saj je intenzivno obdelal 7 arov zemlje in uspešno izvršil pogozdovanje. Žene zadružnice so se tudi po potrebi sestajale h koristnim pomenkom.

Zadruga bo kmalu zečela graditi hmeljsko sušilnico. Preuredila bo tudi trgovski lokal v Socki, ki ne odgovarja več sanitarnim predpisom, mladi zadružniki pa se bodo v čim večjem številu vpisali v kmetijsko gospodarsko šolo.

V MOZIRJU KMETIJSKO - GOZDARSKA POSLOVNA ZVEZA

Pred dnevi je bil v Mozirju sestanek predstavnikov kmetijskih zadrug občine pod okriljem OZZ Celje. Na njem so se pogovorili o ustanovitvi kmetijsko-gozdarske proizvajalne poslovne zveze v Mozirju, ki bo obsegala vse področje občine.

Kmetijska proizvajalna poslovna zveza, ki je bila ustanovljena pred kratkim v Mozirju, še ni pričela z delom, ker so kasneje sklenili, da se namesto nje ustanovi kmetijsko-gozdarska proizvajalna zveza, ki bo edina te vrste v Sloveniji. Na sestanku so sklenili, da bo ponovni občni zbor 8. novembra letos.

Uspešno delo lani in novi načrti

Pred kratkim so pričeli na področju mozirske občine aktivi mladih zadružnikov s pripravami na letne občne zbore. Prvi občni zbor je bil preteklo nedeljo v Mozirju.

IZ DOBJA

Pred kratkim je organizacija LMS v Dobju priredila proslavo 37. obletnice SKOJ. Mladinci in pionirji so priredili pester kulturni program, člani aktiva mladih zadružnikov pa so se posvetovali o svojem delu. Ob tej priliki so mladinci tudi sklenili, da bodo obiskovali kmetijsko gospodarsko šolo na Planini pri Sevnici.

Na osnovni šoli so tudi letos ustanovili pionirsko organizacijo. Na šoli bodo delovali pevski, dramatski, lutkovni, šahovski, modelarski in telesno vzgojni krožek.

Na občnem zboru aktiva, ki ima 25 članov, so razpravljali o delu v preteklem letu. Aktiv je avgusta organiziral tekmo koscev, mladinci pa so se udeležili tudi parade mladosti v Celju. Ob tej priliki so si ogledali tudi mestno vrtnarijo v Medlogu ter kmetijsko-gospodinjsko šolo v Šentjurju. V zimskem času so organizirali v okviru KZ gospodinjski tečaj ter kmetijsko-gospodarsko šolo.

Na občnem zboru so mladi zadružniki razpravljali tudi o bodočem delu. Sklenili so posvetiti vso skrb vključevanju kmečke mladine v kmetijsko gospodarsko šolo. Prihodnje leto nameravajo sodelovati pri izvedbi kmečkega praznika, ki ga bo organizirala mozirska kmetijska zadruga. Poskrbeli bodo tudi za večji razmah sadjarstva, poljedelstva in čebelarstva.

MLADINA POLAGA OBRAČUN DELA IN KUJE NAČRTE

Razgibana mladinska konferenca celjskih učiteljiščnikov

V NOVO DELOVNO LETO STOPAJO Z DVANAJSTIMI TEMELJNIMI SKLEPI

V soboto dopoldne je bila v dvorani Narodnega doma konferenca mladinske organizacije učiteljišča, katere so se poleg profesorjev udeležili tudi nekateri drugi gostje. Konferenca je bila po vsebini zelo bogata ter predstavlja dober začetek mladinskih konferenc v Celju in okraju.

O delu v preteklem letu je poročala tovarišica Štefka Premrl: Mladinska organizacija na zavodu učiteljišča je imela veliko uspehov, predvsem na področju kulturno-prosvetnega dela, na raznih delovnih akcijah, v športnem udejstvovanju, nekoliko manj pa pri ideološki vzgoji članstva. Njihovo kulturno-prosvetno delo se razvija v okviru društva »Svobode«. Imajo mešani in ženski pevski zbor, dramatsko in recitacijsko skupino, harmonikarsko in tamburaško sekcijo. Pevski zbor je imel v preteklem letu 17 samostojnih nastopov, poleg tega pa so sodelovali na raznih proslavah in prireditvah. Podobno so se z velikim uspehom udejstvovale tudi druge sekcije tako kulturno-prosvetne kot športne. Mladina je naročena na precejšnje število časopisov, revij in drugih publikacij. Organizacija, ki šteje okoli 300 članov, ima 198 rednih obiskovalcev gledališča.

Tudi pri prostovoljnem delu so se izkazali. Pri delih na urejevanju drsališča v parku so opravili 228 prostovoljnih delovnih ur, pri gradnji mladinskega stadiona pa 210 ur. 16 članov njihove organizacije je bilo na gradnji brkinske ceste, odkoder se je vrnilo polovico udarnikov.

V razpravi, ki je bila zelo živahna, so načenjali vrsto perečih vprašanj in predlagali tudi obilo koristnih sklepov. Tako so obravnavali vprašanje pouka nemščine, ki je bila vnešena v vrsto izpitnih predmetov na maturi. Nadalje so govorili o težavah športnikov, ki nimajo športnih rekvizitov, o težavah vozačev, o pomanjkljivostih v internatu in pomanjkanju prostorov za prosvetno delo, o potrebi večje povezanosti z ostalimi organizacijami itd.

Z navdušenjem so sprejeli vest, da bo bržčas v bližnji bodočnosti v Celju zraslo poslopje za učiteljišče in da bo s tem v zvezi verjetno rešen tudi problem internatov. Izrazili so željo, da bi imeli več sredstev za nazorni pouk, več praktičnega dela, da bi ustanovili šolski list in poživeli delo počitniške zveze.

Sprejeli so 12 sklepov. Tako so se soglasno zedinili, da morajo v bodoče začeti delati marksistični krožki v okviru organizacije. Poglobili bodo stike z ostalimi mladinskimi organizacijami v

Delegati na mladinski konferenci učiteljišča

mestu, v okraju in izven njega. Dali so pobudo za ponovno konferenco vseh komitejev organizacije ljudske mladine slovenskih učiteljišč, ki naj bi bila v Celju. Sklenili so tesneje navezati stike z organizacijo ZK in priporočili, da se na zavodu ustanovi osnovna organizacija Zveze komunistov. Proučili bodo tudi socialno stanje dijakov in dijakinj in sestavili predloge, kako pomagati najpotrebnejšim. Na zavodu bodo ustanovili taborniško organizacijo. Dijaki višjih letnikov bodo vsestransko pomagali mlajšim tovarišem. Ugotovili bodo, koliko mladincev je že v SZDL in skrbeli za čim večji priliv mladine z zavoda v te organizacije. Naložili so skrb novemu komiteju zavoda, da poskrbi za materialne pogoje športnikov. Z večjo vnemo se bodo lotili reševanja problemov internatov. Z vsemi silami bodo podprli akcijo za gradnjo novega učiteljišča in izvolili enega člana v komisijo za gradnjo. Končno so se odločili tudi za izdajanje samostojnega lista, poleg tega pa so sklenili rešiti še vrsto drugih vprašanj, ki so se pokazala v razpravi in poročilu.

Pouk ročnih spretnosti na I. gimnaziji

V letošnjem šolskem letu so na I. gimnaziji v Celju tudi za dečke uvedli pouk ročnih spretnosti. Sprva ni bila mladež nič kaj navdušena za nov obvezen predmet, ker je »ročno delo« smatrala pač bolj primerno za ženske roke. Toda že kar prva ura jih je navdušila, ko so stopili v pravcato mizarsko delavnico. Občudovali so 8 novih skobelnih miz in stenske omarice, ki hranijo najrazličnejše mizarsko orodje.

Dijaki prve gimnazije se vadijo v spretnosti ročnega dela

Požrtvovalni mojster — priznani strokovnjak tov. Dobovičnik — jih je porazdelil na določena stalna mesta — po 2 učenca k eni mizi — in da ne bi bilo prepirov za orodje,, je od pil do žagic, dlet in skobelnikov vse oštevilčeno. Učenci pri določenih mizah dobro vedo, kje imajo iskati orodje in kam ga morajo po končani uri pospraviti.

Pouk se prične. Učenci so ponosni, resni in dostojanstveno mirni, ko jim mojster porazdeli orodje. Potem pa se prične žaganje, piljenje, zbijanje, vrtanje — in mojstra skoraj ne slišijo več, tako so zatopljeni v svoje delo. Samo za hip prestanejo nervozne roke, ko jim učitelj sproti daje navodila in popravlja napake.

Kaj bomo delali in kaj se bomo naučili — jih zanima. Prvo leto bodo delali predvsem predmete, ki so koristni za domača gospodinjstva: razne pručke, stolčke, omarice, kuhinjske deske, kasete za jedilni pribor, deske za likanje, omarice za hišno apoteko, zabojčke in stojala za rože, police za radio, otroške mizice, okvirje za slike itd. Ob zaključku leta bodo ta dela tudi razstavili.

Mojster Dobovičnik izgleda, da se je z vso resnostjo, ljubeznijo in požrtvovalnostjo lotil svoje naloge in pravi, da hoče svoje učence v 3 letih naučiti toliko, kot znajo mizarski pomočniki. »To bo moje največje veselje« — pravi in isti vzklik bodo verjetno ponovili tudi starši otrok, ki bodo tovarišu Dobovičniku za trud in uspehe zelo hvaležni.

Napak bi ne bilo, ko bi se pozneje šolsko vodstvo odločilo tudi za pouk elektro-instalacijskih del, ki so prav tako potrebna v domačem gospodinjstvu in za katera imajo dečki tudi veliko zanimanje.

Kotiček za naše žene

Boljši način praženja čebule

Gospodinje se čestokrat jeze, ker se jim čebula pri praženju neenakomerno zarumeni. Če pa se je le za kratek čas odmaknila od štedilnika, pa čebula že počrni, je grenka, neprijetna za oko in neuporabna.

Nič dalje ne boste pražile čebule in tudi ne bo treba ves čas s kuhalnico stati poleg, če se boste poslužile raje tega načina:

Enakomerno narezano čebulo denemo brez maščobe v kozico (najboljša je za to posoda iz litega železa ali druga kozica s celim loščem). Čebuli prilijemo toliko vode, da nastane gosta zmes. To pokrijemo s pokrovko in dušimo na ne prehudi vročini, dokler se čebula ne zmehča. Nato posodo odkrijemo in počakamo, da vsa tekočina izhlapi. Šele zdaj pridenemo maščobo in videle boste, kako hitro in enakomerno bo čebula zarumenela. Tako mehčamo čebulo za razne omake, predvsem pa za golaž.

Če primerjamo oba načina praženja čebule, enega v maščobi, drugega brez nje, ugotovimo, da nam je za oba načina potreben skoro isti čas. Razlika pa je v tem, da nam pri drugem načinu ni treba neprestano stati pri štedilniku, ampak se pri tem brez skrbi lahko lotimo kakega drugega dela. Ta drug **način ima poleg prihranka** na času še to prednost, da se čebula med praženjem popolnoma razpusti in se v jedi ne pozna.

POSEBEN LONEC ZA PRIPRAVO SADNIH SOKOV

Zavod za pospeševanje gospodinjstva ima na preizkušnji poseben lonec (avstrijski proizvod) za pripravo sadnih in zelenjadnih sokov. Ponekod so se s tem loncem tudi že seznanile ženezadružnice in se izredno navdušujejo, da bi prišli v kratkem tudi pri nas v prodajo (nemara bi jih lahko izdelovala Tovarna emajlirane posode!). Lonec si bi potem lahko nabavila vsaka zadruga, in bi ga proti odškodnini izposojala tudi zasebnim gospodinjstvom.

Proces priprave sadnih sokov s pomočjo tega lonca je zelo enostaven. V posodo denemo 4 kg sadja z dodatkom pol kilograma sladkorja (lahko pa tudi brez). S pomočjo pare se luži sadni sok in se po posebni cevki (pipa) nataka kar v steklenice. Iz 4 kg sadja dobiš približno 4 litre sadnega soka.

TUDI ZA STREŽENJE S PIJAČAMI VELJAJO DOLOČENA PRAVILA

K začetnim jedem ali ribam damo na mizo belo, najbolje polsladkano vino. K sladkovodnim ribam se prilega rizling ali traminec, k morskim pa beli dalmatinec ali podobno vino.

Mesne jedi, zlasti pečenke, terjajo rdeče vino (cviček, opolo, ružica), k divjačini se prilega težko rdeče vino (bordoško, burgundec). Sladko vino serviramo k sladicam, k desertu in južnemu sadju. Liker ponudimo po črni kavi.

Vino prinesemo k mizi na pladnju. Originalne steklenice odčepimo šele vpričo gosta. Vino točimo vedno od desne strani. Prve kapljice natočimo vedno sebi, nato šele drugim gostom. Pri večjem omizju točimo vino po vrsti. Kozarcev nikoli ne napolnimo do vrha, da ne spravimo v zadrego gosta, ki bi vino razlival, ko bi ga nesel k ustom.

Pivo serviramo že v čašah, ali pa ga nalivamo iz steklenic tako, da ga točimo z viška, da se peni. Liker točimo v kozarčke na podstavkih. K likerju ponudimo še kozarec vode. Mineralno vodo prinesemo na mizo vedno v originalnih steklenicah.

Lep športni plašč z velikim, malo od vratu stoječim ovratnikom, ki se letos veliko opaža v tujih kolekcijah. Plašč zelo poživi barvi odgovarjajoči krzneni šal.

PREVORJANI so upravičeno užaljeni

Iz Pavlihove popotne torbe je bila javnost napačno obveščena, da se je SZDL Prevorja nedavno spomnila, da je pred leti podarila radio aparat Lesičnu in da ga sedaj zahteva nazaj.

Resnici na ljubo moramo povedati, da je bil ob priključitvi Prevorja k Lesičnem odnesen ves inventar v Lesično — in tako tudi radio aparat, ki ga je OLO Celje podaril SZDL vasi Krivica kot nagrado za marljivo delo.

Dalje smo čitali, da so se Prevorjani spomnili na sklad za postavitev spomenika padlim borcem, in zahtevajo od priznane vsote 1500 din nekaj več. Najbrž so upravičeni za to, saj so se v omenjeni sklad pred leti stekala vsa sredstva od treh prireditev s petimi gostovanji.

Dejstvo je, da je bilo v ta namen zbranega denarja precej več kot 1500 dinarjev, zato so Prevorjani upravičeno užaljeni nad javno obdolžitvijo, da zahtevajo nekaj, do česar nimajo pravice. Želijo pa, da bi se ta zadeva čimprej razjasnila, da bi ZB v Prevorju zopet lahko začela uspešno delati.

CELJSKI TEDNIK
uradne ure za stranke vsak dan od 8.—12. ure, razen ob četrtkih in sobotah.

S I. FESTIVALA amaterskih gledališč Jugoslavije

Teatar je lek
za bolesti moralne.
Jovan Sterija Popović

Od 13. do 20. t. m. so amaterska gledališča Jugoslavije doživljala svoj I. festival. Organizator festivala — Zveza kulturnoprosvetnih društev Jugoslavije si je za njegovo prizorišče izbrala Tuzlo, vzhodno-bosanski center kemično industrijskega in premogovnega bazena. Streho tej vsedržavni gledališko-kulturni manifestaciji je nudilo tuzlansko Narodno pozorište. V gradbenem smislu to gledališče, stoječe v parku ob rečici Jali, ni kaka impozantna stavba v slogu 19. stoletja, marveč lepo moderno poslopje s še lepšo dvorano, kar je treba posebej podčrtati, ker čestokrat v pregoreči zaljubljenosti v lokalne naprave ne vidimo lepšega in boljšega.

Dasi je bil festival v celoti posvečen 150-letnici rojstva oz. 100-letnici smrti srbskega komediografa Jovana Sterije Popovića, je v festivalu ločiti dva dela:

Tone Zorko: Gledališče v Tuzli (risba)

prvi — komemorativni, z iz Beograda prenešeno razstavo Sterijinih rokopisov in del ter dokumentov zvezanih z njegovo osebnostjo oz. delom ter s svečano akademijo, drugi — revijo najboljših amaterskih gledališč, ki so imele v svojem repertoarju eno od Sterijinih odrskih del.

Prvi del prireditve je bil z izjemo razstave absolviran v soboto, 13. t. m. Svečano akademijo je otvoril predsednik Zveze kulturnoprosvetnih društev Jugoslavije Ivan Regent, nakar je o življenju in delu Sterije Popovića govoril književnik Velibor Gligorić, gledališki umetniki iz Beograda pa so izvedli umetniški del programa, sestavljen iz Sterijinih del. Z zaključno besedo, ki jo je izrekel tajnik Zveze kulturno-prosvetnih društev Jugoslavije Ašer Deleon, je bil poudarjen pomen našega amaterstva kot vrednega soustvarjalca podobe naše gledališke umetnosti. Posebej pa je bil podčrtan kulturno-politični pomen festivala, ki spričo dejstva, da so se na njem igrala Sterijina dela v vseh jugoslovanskih jezikih, ne kaže le tesne povezanosti tega pisatelja z vsemi našimi narodi, temveč še prej o bratstvu in enotnosti naših narodov.

V drugem delu pa je spregovoril sam Sterija, klasik srbskega gledališča. Do pod konec preteklega stoletja je bila vrednost Sterijinega komediografskega dela zapostavljena po zaslugi romantično dogmatične kritike, ki je tragedijo predpostavljala komediji. Šele s pojavom književnikov in kritikov realistične smeri, je bil Steriji vrnjen ugled in sloves neusahljivega vira odrskih stvaritev.

Nezahtevna scena, malo nastopajočih! Po tej znani, spričo omejenih subjektivnih in objektivnih okoliščin narekovani devizi skoro vseh naših amaterjev, se je festivalski repertoar omejil le na tri Sterijina »pozorija«: na Pokondireno tikvo — Pogospodeno butico (Travnik, Kočevje), Zlo ženo (Vrnjačka banja, Dževdželija, Našice) in Kir Janjo (Kikinda). Primerjava umetniških zmogljivosti nastopajočih ansamblov je bila zaradi tega dokaj enostavnejša, pa vendar ne lahka.

Slovenske amaterje je torej zastopala igralska družina iz Kočevja. Oficielno se je predstavila kot družina DPD »Svoboda«, ki ima od osvoboditve sem že 50 premier za seboj in ki je svoj čas s predstavo Goldonijeve »Mirandoline« osvojila prvenstvo v republiki. Omeniti je treba, da so njen nastop v Tuzli spremljale nezavidljive okoliščine: v mestu je tik pred predstavo zmanjkalo električnega toka, tako da so s predstavo lahko začeli šele uro kasneje po napovedani uri in da se je isti defekt ponovil med samim dejanjem. In vendar je predstava izvenela kot nadvse prijetno presenečenje. Odlikovale so jo: visoka nadpovprečna igra, duhovito razgibana režija z domiselno sceno ter svežina in ljubkost v igralcih in opremi, ki je dajala predstavi že kar malce operetni nadih. Skratka: predstava je osvojila avditorij in dostojno predstavila slovensko amatersko dejavnost. Delo je po izbiri v republiškem forumu Svobod in prosvetnih društev postavil na oder Martin Lorbar, avtor že v Celju igrane drame »K 324«.

In kaj so pokazali ostali ansambli? Travnik: v nepretenziozni režiji prav dobro igro, v ženskih partih boljšo kot v moških; Vrnjačka banja: režijsko dosti boljše izdelano drugo varianto »Pogospodene butice« in boljšo igro v moških vlogah kot pa v ženskih; Dževdželija: režijsko in igralsko skromnejšo, brez temperamenta podano uprizoritev; Kikinda: režijsko in igralsko prvovrstno predstavo brez sledu diletantizma; Našice: povprečno igro, ki naj bi jo reševela z zunanjimi, izrabljenimi efekti opremljena režija. Na splošno pa: upodobitev velike, častivredne ljubezni do odrske umetnosti, gledališkega znanja in pietete do največjega srbskega komediografa.

Zasluženo prvo mesto je kot najboljše odneslo amatersko gledališče iz Kikinde z uprizoritvijo »Kir Janje«, nam Slovencem pa je bila priznana najboljša ženska vloga in sicer Celjanki, sedaj članici kočevske »Svobode«, Meliti Jelenčevi za naslovno vlogo v »Pogospodeni butici«.

G. G.

Velenjska Svoboda - močno kulturno žarišče v Šaleški dolini

Pred dnevi je bil občni zbor velenjske Svobode, kjer je tajnik, tovariš Mavec obširno poročal o delu društva, ki šteje 350 aktivnih članov.

Med vsemi sekcijami je bila najuspešnejša dramska, ki je v preteklem letu naštudirala 4 dela. 25 predstav si je ogledalo 8700 ljudi. Velenjska amaterska skupina je druga najboljša v Sloveniji. Tako priznanje ji je izrekel republiški Svet Svobod in prosvetnih društev, ki jo je nedavno poslal na mednarodni amaterski festival v Zahodno Nemčijo in se je tam med 23 skupinami najbolje odrezala.

V bodoči sezoni imajo v programu težja dela, med njimi tudi opereto. Pozimi bodo organizirali tečaj za 80 aktivnih igralcev.

Zelo delavna je bila tudi glasbena sekcija, v kateri posebej izstopa 80-članski moški pevski zbor, ki je za Kunejevim iz Celja najboljši v okraju.

Izobraževalna sekcija je v pretekli sezoni organizirala 12 kvalitetnih predavanj, nemški in angleški tečaj ter splošnoizobraževalni tečaj, namenjen mladim rudarjejm. Letos je organizirala šolo za odrasle, ki je že pričela z delom in se je vanjo vpisalo 180 rudarjev. Prav tako deluje tudi že šola za starše, ki ima 60 slušateljev.

Kinosekcija je zajela v program nekaj resnično umetniških filmov. V bodoče bo uvedla redne matineje mladinskih filmov, ki jih tudi v Velenju zelo pogrešajo.

Čitalnica Svobode ima 3800 knjig, pretežno leposlovnih. Zanimivo je, da jih prebira 43% rudarjev.

Folklorna sekcija je doslej naštudirala 13 narodnih plesov in z njimi uspešno nastopala. Letos se ji je pridružila še baletna sekcija, ki se že pripravlja na »pravljico o baletu«.

Šahovska sekcija je po »Saleškem festivalu« postala prvak Šaleške doline.

Žal pa velenjska Svoboda kljub bogati in vsestranski dejavnosti še danes nima lastnega kulturnega doma. Zato bo prva naloga novega upravnega odbora, da bo skrbel za prepotrebno gradnjo kulturne hiše.

Na občnem zboru so tudi sklenili, da bodo v bodoče v kulturno-prosvetno delo vključevali še več mladine, zato so pri novem odboru izvolili še posebno mladinsko komisijo. (Doslej je v društvu delalo nad 120 mladih.)

Po vsestranskem delu lahko velenjska Svoboda služi za zgled vsem Svobodam v celjskem okraju.

Angelca Hlebcetova, v letošnjem igralnem obdobju novo angažirana članica Celjskega gledališča (doslej igralka PG v Kranju) bo igrala osrednjo vlogo (Lizzie Curry) v **Vremenarju,** veseli romanci z ameriškega »divjega« — ali tudi pohlevnega? — Zapada. **N. Richard Nash,** avtor te prikupne komedije, je z njo kaj hitro zaslovel po vsem svetu: zgodba o dekletu, ki je živelo zatrto in žalostno življenje sredi samih moških (dva brata in oče vdovec), dokler ji nekdo vendar ne odpre oči, da začne verjeti v svojo ženskost — je ganljiva in resnična, duhovita in zabavna; romantično okolje »kavbojske« dežele pa tudi prispeva svoje, da postane igra še toliko bolj privlačna. V režiji Jura Kislingerja bo premiera v Celjskem gledališču — letošnja četrta — dne 8. novembra 1956. Sceno je zasnoval Sveta Jovanović, kostume Alenka Bartl-Serša, v glavni moški vlogi, kot modri in razumno-duhoviti oče Curry, nastopa Albin Penko, Lizziejina brata sta Sandi Krošl (preresni in nasilno strogi Noah) in Slavko Belak (otročje bahavi pubertetnik Jimmy), simpatični nepridiprav »vremenar« Starbuck bo Pavle Jeršin, Lizziejin ljubezenski partner, šerifov pomočnik File — Slavko Strnad, sam »mož postave«, neizogibni in za čudo blagi šerif pa Avgust Sedej.

Pred novo koncertno sezono v Celju

Glasbena šola v Celju je v sporazumu s Koncertno direkcijo Slovenije razpisala tudi letos abonma, ki bo obsegal osem solističnih in komornih koncertov. Izvedli jih bodo domači in tuji solisti in ansambli: Ljubljanski godalni kvartet, odlični klavirski trio Ebert z Dunaja, ki je v lanski sezoni v Ljubljani koncertiral kot presenečenje leta, dalje pianistki Hilda Horak-Časova in Pina Buonomo iz Neaplja, violinista Jelka Stanič-Krekova in Igor Ozim ter najprominentnejši operni in koncertni pevci. V kolikor bodo objektivne in finančne možnosti dovoljevale, bo ta spored dopolnjen še s kakim gostovanjem inozemskega solista. Predviden je tudi koncert pianistke Brede Rajhove.

Celje je bilo, razen Ljubljane, prvo mesto v Sloveniji, ki je s požrtvovalnim delom Glasbene šole lani prvič uvedlo koncetrni abonma. Obisk je bil več kot zadovoljiv, zlasti če upoštevamo, da so solistični in komorni koncerti umetniške prireditve z dokaj ozkim krogom poslušalcev. Za primer navajamo, da ima Ljubljana letos svoj koncertni abonma šele tretje leto. Obisk ljubljanskih koncertov je tako narasel, da se je od prvotnega abonmaja z okoli 350 abonenti povzpel na dva abonmaja s preko 1000 poslušalci. Celje je lani Ljubljano sorazmenro prekosilo: že v prvem letu je bilo 325 abonentov, kar je več kot častna kulturna afirmacija našega mesta. Zanimanje za letošnji abonma, ki bo imel svoj prvi koncert 7. novembra, je nekoliko manjše, obstaja pa upanje, da bo število abonentov letos vsaj enako lanskemu.

Na prvem abonmajskem koncertu bo nastopila odlična italijanska pianistka Pina Buonomo, ki jo štejejo med nade mlade italijanske pianistične generacije. Umetnica je bila rojena leta 1927 v Neaplju, kjer je diplomirala iz literature in filozofije na univerzi ter iz klavirja na svetovnoznanem konservatoriju S. Pietro a Majella. Izpopolnjevala se je še na umetniških tečajih Accademie Chigiane v Sieni, kjer je bila nagrajena na zaključnih festivalskih koncertih. Na svojih dosedanjih koncertnih nastopih v Italiji, Avstriji in Holandiji je požela nedeljeno priznanje poslušalcev in kritike. Pina Buonomo je stalna sodelavka Italijanske radiofuzije in televizije, snemala pa je tudi gramofonske plošče za »Vis Radio« v Milanu, ki je ena od vodilnih evropskih gramofonskih tvrdk. Iz svojega obširnega repertoarja bo na svoji turneji v naši državi igrala v prvem delu koncerta starejša klavirska dela s posebnim ozirom na italijansko klavirsko tvornost (Scarlatti, Paradisi, Cimarosa), drugi del sporeda pa obsega Beethovnovo zadnjo klavirsko sonato (op. 111), dva Debussyjeva preludija (Vinska vrata v Granadi in Terasa v mesečini) ter Lisztovo Španско rapsodijo.

Prepričani smo, da bo koncert Pine Buonomo, kot tudi celotni koncertni abonma naletel na zanimanje celjskih poslušalcev. Pomembnost abonmaja so tudi znatne denarne prednosti, saj je vstopnina abonmaju znatno nižja od rednih cen, razen tega pa tudi študenti uživajo polovični popust. Glasbena šola bo do prvega abonmajskega koncerta lahko še sprejela nekaj abonentov.

R. Č.

Gostinsko podjetje „Gaberje“ (Amerika)

CELJE, MARIBORSKA CESTA 65

sporoča cenjenim gostom, da ima na zalogi vino samo iz okoliša Buč in Virštanja. Pristna domača kuhinja bo vsakogar zadovoljila. Sprejemamo abonente na hrano. Dvorana je preurejena, vsako soboto godba in ples. Podjetjem, ustanovam ter sindikalnim podružnicam nudimo za občne zbore ter skupinske prireditve dvorano s 100 sedeži. Se priporočamo!

Cvetje na jugoslovanskih grobovih na daljnem severu

(Poročilo našega sodelavca Željka Takača z Norveške)

Kakih dve sto metrov od kamna, na katerem piše, da tu začenja severni polarni pas, vsak turist na daljni norveški sever lahko vidi sredi puščave brez vegetacije tudi spomenik padlim Jugoslovanom v nekdanjem taborišču Polarkreis. To je bilo eno izmed 17 taborišč, ki so jih v letih druge svetovne vojne za jugoslovanske partizanske ujetnike postavili Nemci po Norveški.

Spomenik padlim Jugoslovanom na Norveškem, ki so izgubili svoja življenja v letih zadnje svetovne vojne na daljnem severu

Film »Krvava pot«, ki je bil v sodelovanju norveških in jugoslovanskih umetnikov posnet po knjigi pisatelja Evensona, je ena izmed mnogih resničnih epizod v teh težkih časih, ko so tisoči trpečih Jugoslovanov našli na Norveškem nepričakovano pomoč tamkajšnjega prebivalstva.

Od aprila leta 1942 je bilo v osrednji in severni Norveški postavljeno 17 taborišč za jugoslovanske partizane, ki so jih Nemci ujeli ali pa iz zloglasnih taborišč v naši državi preselili na daljni sever. 24. aprila tega leta je prispel na Norveško prvi transport kakih 1200 ujetih partizanov. Pozneje so pripeljali še dve grupi kakih 3000 ljudi. Nemci so jih že spotoma neusmiljeno pobijali, vrinjali mednje kriminalce in ovaduhe, ki so tudi sami mučili in ubijali napredne borce. Življenje internirancev v teh taboriščih je bilo neznosno. Bili so sužnji. Njihovo življenje ni bilo nič vredno, niti potem, ko so h koncu leta 1943 bili registrirani pri Mednarodemu Rdečemu križu. Pri 40 stopinjah mraza so morali opravljati najtežja dela. Nemci so prirejali »zabavne« programe, katerih glavne točke so bile masovna streljanja in delitev generalskih hlač. Kot je to bilo prikazano v filmu, je vsak »general« bil zapisan smrti. Jetnike so kopali v jezeru v najhujšem mrazu. Taborišča so bila urejena tako, da se je število jetnikov čim hitreje manjšalo.

Naši ujeti partizani bi še toliko teže prenašali surovost Himlerjeve uničevalne metode, če ne bi v norveškem narodu našli pomočnike in simpatizerje. Ti ljudje so nesebično pomagali. Tihotapili so v taborišča hrano in organizirali pobege. Le-te je bilo izredno težko izvesti, toda nad 80 jetnikov je z njihovo pomočjo pobegnilo v sosednjo nevtralno Švedsko. Nemci so bili neusmiljeni tudi z Norvežani, ki so jih zalotili pri njihovi pomoči nesrečnim Jugoslovanom. Številni Norvežani, med njimi Monsen iz Korgena, Odd Jakobson iz Trondheima, Kaare Nesset iz Ophauga, so bili aretirani in poslani v taborišče Felstat.

Od prvih dni so bili Norvežani v pomoč našim internirancem. Občudovali so naše partizane, njih slogo in nezlomljivost. Veliko je število ljudi, ki so po svojih močeh pomagali jugoslovanskim jetnikom, ki jih je vojna vihra odtrgala bitkam za svobodo domovine in jih pognala iz juga Evrope na mrzel sever. Ta manifestacija bratstva in sodelovanje se je še posebno razmahnila po osvoboditvi, ko so julija 1945. leta ustanovili Norveško-Jugoslovansko društvo, v katerega so stopili najvidnejši predstavniki Trondheima. Ob tej priliki so bile velike prireditve, katerim je prisostvovalo nad 10.000 ljudi.

V krajih, kjer so umrli tisoči Jugoslovanov, so postavili spomenike, uredili grobove, ki jih člani te prijateljske organizacije vedno oskrbujejo z venci. Res se zamislimo, kje v svetu še poklanjajo toliko spoštovanja našim žrtvam? Naši partizani so kot interniranci našli smrt v različnih državah Evrope, toda le malokje se prebivalstvo tako briga za njihova zadnja počivališča, kot ravno tu na daljnem severu...

Norveške matere nosijo cvetje na grobove padlih Jugoslovanov, prižigajo sveče ob spomenikih, ker dobro čutijo z materami v Jugoslaviji, katerih sinovi se ne bodo nikoli vrnili. Jugoslovan, ki na potovanju po Norveški vse to vidi, občuti globoko hvaležnost do teh ljudi, ki so storili toliko dobrega, pa tudi danes z vso ljubeznijo in spoštovanjem skrbijo za grobove tisočev in tisočev žrtev fašističnega nasilja.

Svobodaši iz Zagrada so zborovali

Pred dnevi je bil v Zagradu občni zbor društva Svoboda, ki že leto dni deluje samostojno, potem ko se je kot odsek celjskega društva Svoboda odcepilo in se osamosvojilo.

Delo tega društva je bilo v preteklem letu usmerjeno predvsem v dejavnost dramatske sekcije, ki je naštudirala dvoje del. Vzgojne, politične in izobraževalne naloge so reševali skupaj s terenskim odborom SZDL Polule-Zagrad. Knjižnica ima sicer malo knjig, katere so bralci večinoma že prebrali, deloma pa je zaradi službenih odsotnosti knjižničarja bila dalje časa neizkoriščena.

Društvo se bori s finančnimi problemi, prav tako pa so tudi težave s prostori precej ovirale njihovo udejstvovanje. Na občnem zboru so izvolili nov upravni odbor društva in mu naložili obilo nalog, ki jih bo moral v prihodnje s pomočjo naše mestne skupnosti reševati.

Knjižne novosti

PREHRANA NOSEČNICE

Vsakdo bo priznal, da se naše nosečnice res pridno pripravljajo na porod in oskrbe bodočega družinskega člana z vsem, kar je v njihovih močeh, da bo malček čim varneje in čim lepše začel pot v življenje. Pri tem pa kaj rade pozabijo, kako važen je za njegov razvoj in za njegovo zdravje način prehrane v času nosečnosti.

Na to opozarja knjižica »Prehrana nosečnice«, ki jo bo v kratkem izdal Centralni zavod za napredek gospodinjstva. Poleg obširnih splošnih napotkov glede prehrane v tej dobi, iz katerih zvemo, kako važna je predvsem sestava hrane, ne pa njena količina, in kakšnih živil mora nosečnica največ zaužiti, ker vsebujejo snovi, ki so potrebne za razvoj otrokovega telesa in za ohranitev materinega zdravja, je v brošuri 10 jedilnikov za nosečnice.

KOLINE

Po naših vaseh skorajda ni družine, ki bi se ne oskrbela sama z maščobo za vse leto in s svinjskim mesom ter mesnimi izdelki tja do jeseni. Zato klanje prašičev in pripravljanje mesnin ter maščobe nikomur ne beli las. Žal pa se kljub temu pogosto dogaja, da se začne posušemo meso zaradi nehigieničnega ravnanja pri samem klanju in kasneje pri predelavi kvariti ali pa postane neokusno in suho kot polenovka.

Da bi se kaj podobnega ne dogajalo več, je Centralni zavod za napredek gospodinjstva pripravil posebno brošuro o klanju prašičev in predelavi mesa ter maščobe. V prvem delu te knjižice so objavljeni nasveti znanega strokovnjaka o ravnanju s prašiči pred zakolom, o samem klanju, garanju, trebljenju, razkosavanju in razsoljevanju mesa, avtor pa opozarja tudi na vse potrebne pripomočke. Drugi, obširnejši del, pa vsebuje vrsto praktičnih nasvetov za predelavo mesnin, ki bodo verjetno marsikomu nekaj povsem novega. Med drugim opozarjajo na gospodarno in mnogostransko uporabo drobovine in na najrazličnejše mesne izdelke, za katere so navedeni tudi recepti. Nadrobno je opisano še razsoljevanje, sušenje in shranjevanje mesa. Posebej naj opozorimo na poglavje o konserviranju mesa, kjer so zbrani recepti za vlaganje pečenke in klobas v mast in raznih mesnih jedi v konservne kozarce. Ker to delo ne zahteva mnogo časa niti mnogo denarja, se bo verjetno sleherna gospodinja navdušila za domače konserviranje mesa in tako razveselila svojo družino z doslej neznanimi kuharskimi dobrotami.

Knjižica »Koline« bo stala 150 din in bo izšla letos v decembru. Če želite, se lahko takoj naročite nanjo pri Centralnem zavodu za napredek gospodinjstva v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6/II. nadstropje.

Iz Celja...

Gradnja trgovske šole že letos?

Že letos spomladi je Trgovinska zbornica za okraj Celje razpravljala o gradnji poslopja Trgovske šole v Celju. Šola za trgovske učence, ki obstaja v Celju že preko 85 let, je ena od najstarejših. Doslej ni imela svojih lastnih prostorov. Ves čas svojega povojnega delovanja gostuje v prostorih Ekonomske srednje šole. Ta šola pa zaradi hitrega razvoja sama nujno potrebuje številnejše prostore. Zamisel o gradnji je v sodelovanju z Republiško trgovinsko zbornico in Okjranim ljudskim odborom v Celju rodila kaj kmalu stvarne rezultate in zbornici v Celju je uspelo zagotoviti potrebna sredstva ter v sorazmerno kratkem času izdelati idejne in glavne projekte po zamisli ing. Otona Gasparija iz Ljubljane. Šola bo zgrajena ob križišču Oblakove ulice in Ulice 29. novembra in bo imela pet razredov, aranžersko delavnico, blagoznansko učilnico, mladinsko sobo in mlečno kuhinjo, mladinsko knjižnico, upravne prostore ter stanovanje za hišnika. V kombinaciji z blagoznansko učilnico in aranžersko delavnico bo urejena tudi kinodvorana. Šola bo imela take temelje, da bo pozneje možna nadzidava drugega nadstropja, ker je računati, da se bodo pouku v celjski šoli priključili tudi vajenci iz Trbovelj.

Gradnja šole bo licitirana 3. novembra, tako da bo začetek del možen že letos.

ŽE LETOS BO ZAČETA GRADNJA PLAVALNEGA BAZENA V CELJU — BAZEN BO GRADILA CELJSKA MLADINA

Pred dnevi se je znova sestal odbor za gradnjo plavalnega bazena v Celju, ki je med ostalim sprejel spodbuden in prav gotovo za Celjane razveseljiv sklep, da se bo gradnja plavalnega bazena v Celju, predvsem zemeljska dela, začela že letos. Razen tega računajo, da bo prihodnje leto zgrajen in izročen namenu vsaj veliki olimpijski bazen. Pri delih za zgraditev plavalnega bazena oziroma kompleksa plavalnih bazenov s športnim parkom, bo prvenstveno sodelovala s prostovoljnimi akcijami celjska mladina. Poleg tega pa bodo s prostovoljnim delom sodelovali tudi člani celjskih delovnih kolektivov.

Plavalni bazen s športnim parkom bo zgrajen na zemljišču ob levem bregu Ložnice in levem bregu Savinje.

Odbor za gradnjo plavalnega bazena je na svoji zadnji seji imenoval tudi posebne komisije. Celotnemu odboru predseduje sekretar OO SZDL *Jakob Žen*, tajniške posle pa opravlja *Rado Ložar*. Poleg tega bo gradbeno komisijo vodil *Venčeslav Jeras*, finančno *Hudnik*, komisijo za prostovoljna dela *Rudi Peperko* in propagandno komisijo *France Lužnik*.

V NEDELJO NASTOP ŠOLANIH PSOV NA GLAZIJI

Znano je, da je pes najstarejši spremljevalec človeka. Zaradi njegove izredne sposobnosti ga je človek najprej uporabljal kot pomočnika pri lovu in nato izpopolnjeval vse do današnje stopnje. Danes poznamo približno 200 pasem psov, razdeljenih v 7 skupin z ozirom na njihovo uporabo. Z razvojem kinologije v svetu se razvija kinologija tudi pri nas. Krog ljudi, ki se zanima za našega štirinožca, je zelo narasel in vsak dan je več ljubiteljev psov. Ni čudno, saj pes s svojimi vsestranskimi dobrimi lastnostmi, s svojo veliko sposobnostjo, s svojo zvestobo zasluži vso pozornost človeka.

Celjska podružnica kluba ljubiteljev športnih psov bo v nedeljo, dne 4. novembra ob 10. uri dopoldne na Glaziji pokazala s skupino šolanih psov iz Maribora praktično uporabo šolanega službenega športnega psa. Ljubitelji psov vljudno vabljeni!

IZ TRNOVELJ PRI CELJU

Preteklo nedeljo je bil v prostorih Prosvetnega doma v Trnovljah množičen sestanek terenskega odbora SZDL, katerega se je poleg zbranih domačinov udeležil tudi republiški poslanec tov. **Albin Medved**, predsednik OSS Celje. Program je zajemal analizo članstva SZDL, pobiranje članarine, stanovanjske probleme ter politični pregled, ki ga je v bogati vsebini podal tovariš Medved. Na sestanku smo izvolili tudi člane potrošniškega sveta za Trnovlje ter iniciativni odbor Društva prijateljev mladine.

Živahna razprava se je razvila predvsem pri komunalnih zadevah. Domačini so kritizirali, ker se nam že nekaj let samo obljublja cestna razsvetljava, prav tako pa tudi prepotrebni most čez Hudinje pri bivšem Majdičevem mlinu, ki je bil že v junijski poplavi leta 1954 porušen. Tudi papirnate hišne številke bi že radi zamenjali s pločevinastimi. Vse te upravičene potrebe je tov. Medved pravilno razumel in nam obljubil pomoč.

SEM IN TJA PO CELJU

Pred dnevi so namestili po celjskih ulicah lične barvne posode za odpadke. Ta ukrep je treba pozdraviti, saj pomeni korak naprej pri vzdrževanju čistoče v našem mestu. Dobro bi bilo, da bi starši in učitelji opozorili mladino naj mečejo odpadke v te posode.

Na javne nasade, ki so bili ravno sedaj v jeseni obnovljeni z jesenskim cvetjem, vse premalo pazimo. Zlasti delajo škodo volčjaki, ki razkopavajo po gredah. Zato bi naj njihovi lastniki bolj pazili, da psi ne delajo škode.

ŠIVILJE ŠIVAJO NA DOMU

Dejstvo je, da so pri nas šivilje in krojači s svojimi uslugami še zelo dragi in da je zaradi tega šušmarstvo precej cvetelo. Zato so celjske žene že mnogokrat izrazile željo, da bi šivilje, ki iz kakršnih koli razlogov nimajo prijavljene obrti, smele legalno šivati, bodisi na svojem domu, ali pa hoditi po hišah.

Biro za pomoč v gospodinjstvu je tej želji ustregel. Prijavilo se je doslej že 10 šivilj, ki so pripravljene šivati, pa tudi krpati na domu. Zaenkrat so sprejeli 3 dobre kvalificirane šivilje, ki šivajo na domu. Gospodinja jim pri hrani za 8-urno delo plača 250 dinarjev. Prijave sprejema Biro za pomoč v gospodinjstvu, Celje.

Kronika NESREČ

Traktorist Stanko Bukovnik iz Loč se je zvrnil s traktorjem. Pri tem je utrpel težje poškodbe na desni roki in nogi.

Pri padcu si je zlomila nogo Antonija Romih iz Pongraca pri Grižah..

V Trličnem pri Rogatcu je pri podiranju drevja padlo deblo na Uršulo Pavlovič in ji zlomilo nogo.

V Rudniku Pečovnik je padel težak kamen na nogo rudarju Stanku Babniku in mu jo poškodoval.

Pri tepežu v Aškerčevi ulici je dobil z udarcem težjo rano na glavi delavec Ivan Pajk.

Pred Pošto v Celju sta trčila dva motorista. Pri trčenju je utrpel avtomehanik Zvone Kovič notranje poškodbe in zlom noge.

Pod vprežni voz je padel posestnik Rudolf Tirgučan. Dobil je težje poškodbe po glavi in prsnem košu.

Pri padcu si je zlomil nogo Filip Ocvirk iz Ločice pri Polzeli.

V rudniku Zabukovca se je vdrl material na rudarja Franca Raspotnika. Utrpel je zlom noge.

Pri padcu z drevesa si je zlomila ključnico in rebra posestnica Antonija Žnidar iz Loke pri Taboru.

Ko se je vračal iz službe domov je bil v Tekačevem pri Rogatcu napaden Jože Kolar. Napadalec mu je zadal težje poškodbe na glavi in rokah. Nezavestnega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Spet teden prometnih nesreč

Zadnje dni je seznam prometnih nesreč zabeležil spet vrhunec v vijugasti črti celoletnih nerodnosti na javnih cestah. Posledica vseh teh nesreč je velika materialna škoda, predvsem pa poškodbe krivcev samih ali pa nesrečnih žrtev neprevidnost drugih, kot primeri, ki jih navajamo:

Na cesti Celje—Maribor v Ivencih pri Vojniku je avtobus prehiteval voznika. Nenadoma mu je pred vozilo pripeljal 13-letni deček, ki je zaradi lastne neprevidnosti obležal s težkimi poškodbami na cesti.

Voznik avtobusa podjetja »Putnik« je verjetno zadremal za volanom, ko je vozil v bližini Trojan. Prevrnil je avtobus na travnik. Teže poškodovanih ni bilo. Materialna škoda 50.000 din.

V Slovenskih Konjicah je s traktorske prikolice padel vinjen potnik N. F. K sreči ni padel pod kolesa. Voznik traktorja se bo zagovarjal, ker ne bi smel sprejeti potnika. To je letos že tretji podoben primer.

Nepreviden motorist C. J. je v Libojah na ovinku izgubil oblast nad motorjem. Vrglo ga je s ceste in je obležal s težkimi poškodbami. Materialna škoda znaša 50.000 din.

V Požanski vasi je traktorist pri vožnji po klancu navzdol nenadoma zavil v breg. Traktor se je prevrnil in pokopal pod seboj neprevidnega voznika, k sreči ne smrtno.

Devetletna kolesarka je v vasi Žepina srečavala konjsko vprego in na tesnem prostoru zadela v pešca. Vrglo jo je pod voz, ki ji je zlomil roko. Tu je bil kriv tudi voznik, ki ni vozil dovolj po desni strani.

24. oktober je zahteval v okraju štiri nesreče. Na križišču Gregorčičeve in Kersnikove ulice sta se zaletela rešilni avto (S 5020) in motorist s številko vozila (S 4797). Dalje sta se na križišču pred pošto v Celju zaletela dva motorista. Huš Vlado je bil kriv nesreče, ker ni upošteval prednosti glavne ceste, voznik K. Z. pa je bil prepeljan v bolnišnico s težkimi poškodbami. Istega dne je šofer avtobusa na cesti Celje—Štore pri Teharjih pri nepravilnem prehitevanju konjske vprege prisilil nasproti vozečega motorista, da je zavozil v jarek. Posledica: motorist poškodovan, motor pa le deloma. Ponoči, istega dne si je avtomehanik Kračun Silvo »izposodil« iz garaže osebni avto celjske Cinkarne in se vinjen odpeljal na nadaljnje popivanje. Pod pritiskom »maliganov« je treščil v telefonski drog. Cinkarni bo moral plačati odškodnino v znesku 60.000 din, sam pa se bo zagovarjal, ker je vozil brez izpita.

Tudi tujci niso izjema. Težak tovornjak s prikolico (G 3932 in G 19747) se je prevrnil. Voznik je bil zaspan in v usodnem trenutku izgubil oblast nad vozilom. Žrtev ni bilo, škoda pa je precejšnja. Toliko v opozorilo, da morajo biti šoferji spočiti, trezni in naspani.

Končno še ena. Pri Šentvidu na cesti Celje—Rogaška Slatina se je v konjsko vprego zaletel motorist Podgoršek Vinko. Prepozno je v temi opazil luč na vozu. Noč ni za dirke, je poduk za motorista, ki je sam kriv svoje nesreče.

To niso vse nesreče v oktobru. Skupaj jih je bilo 29 do 27. t. m. To je več kot ena na dan. Če upoštevamo materialno škodo, 19 oseb je moralo iskati pomoč v bolnišnici, in končno, da se je en primer končal s smrtno žrtvijo, bomo priznali, da je to odločno preveč.

DOLENJA VAS IN PREBOLD GRADITA GASILSKI DOM

Dolga je pot, po kateri so prišli v Preboldu in Dolenji vasi do skupnih gledišč, da jim je gasilski dom nujno potreben. Precej je bilo jezičnih pravd, prošenj in udarniških ur najzavednejših gasilcev, da so zrasli prvi temelji. Tako obširno področje, kakršnega za-

Gasilcev ne manjka pri svečanostih

vzemata Dolenja vas in Prebold, prav zares potrebuje nekaj takega, kar sedaj gradijo. Do danes jim je služila za shrambo orodja in gasilskega avtomobila le lesena uta. Upati je, da se bodo lahko ponašali čez leto dni v Preboldu in Dolenji vasi z res lepim in prostornim gasilskim domom, kakršnih je malo v Savinjski dolini.

NAJBOLJŠA REKLAMA JE OGLAS v Celjskem tedniku

V KONJIŠKI OBČINI JE 13 KNJIŽNIC

V konjiški občini je 13 knjižnic, razen teh pa imajo po šolah še učiteljske in pionirske. Ker je občinski ljudski odbor dal na razpolago za potrebe teh knjižnic 100.000 din in ker so le-te neenotno vodene, je občinski svet Svobod in prosvetnih društev pred kratkim priredil knjižničarski tečaj, katerega so se udeležili vsi knjižničarji v občini, razen iz Skomarja in Zreč. Ob zaključku tečaja so si tečajniki ogledali slikarsko razstavo tov. Pustoslemška.

S pomočjo, ki jo je občina nudila knjižnicam, bodo nabavili enotne knjige za vodstvo knjižnice, za preostali denar pa bodo kupili nekaj najnovejših knjig in jih porazdelili po knjižnicah.

MLADINA V ŠMIHELU NAD MOZIRJEM JE AGILNA

Pred dnevi je bil v Šmihelu občni zbor prosvetnega društva »Rovtar«, ki se ga je udeležila skoraj vsa mladina tega kraja, pogrešati pa je bilo odraslih ljudi.

Ugotovili so, da je bilo delo društva lani dokaj plodno ter da ima društvo 104 člane, kar je za kraj z nekaj nad 300 prebivalci precej. Največ kritike je padlo na člane, ki se odtegujejo aktivnemu delu v društvu, kar zavira delo sekcij.

V delovnem načrtu za prihodnje leto so dodali še ustanovitev orkestra in strelske družine, katero si žele predvsem mladinci. Vsi mladinci iz tega kraja — nečlani so se vpisali v društvo. Tudi v kmetijsko gospodarsko šolo, ki bo letos ustanovljena v Šmihelu, se je že prijavilo blizu 30 mladincev. S.

... in zalogja

Organizacija ZB v Vojniku — pobudnik akcije za zgraditev Doma kulture

Na zadnji seji Občinskega odbora ZB v Vojniku je bil sprejet predlog predsednika odbora tov. Jožeta Jošta, naj bi namesto spomenika raje zgradili dom kulture, saj je potreba po takem domu v Vojniku več kot velika.

Člani odbora so že sestavili okvirni gradbeni program. V domu naj bi bila velika dvorana za 350 ljudi z odrom, manjša dvorana za 80 ljudi, stanovanje za oskrbnika in vsaj 3 ali 4 manjši prostori za vojniške organizacije in društva. Tudi o lokaciji je bilo že govora. Najbolj ustrezen je bil predlog, da bi se v idejnem osnutku upoštevala sedanja telovadnica Partizana. V tej zgradbi bi z malo prezidavo pridobili malo dvorano ter vse klubske prostore, ostalo pa bi bilo treba prizidati.

Načrt je lep in izvedljiv. Ker bo Vojnik na ta način dobil zgradbo, ki jo zelo pogreša, bo prav gotovo pri tej akciji sodelovalo vse prebivalstvo iz bližnje pa tudi širše okolice.

USPEŠNA KRVODAJALSKA AKCIJA V ŠTORAH

Pred dnevi so na seji sindikalnih odborov v Železarni Štore razpravljali o krvodajaski akciji. Odvzem krvi od prijavljenih krvodajalcev bo v prostorih sindikalne podružnice 30. okto-

bra. To akcijo vodi poseben odbor, katerega že več let vodi aktivna članica Marica Mernik. Največ prijavljencev za prostovoljno oddajo krvi je iz obrata elektro-plavž in livarne.

Na sliki vidimo prizor iz spomladanske akcije za oddajo krvi v štorski železarni. Takrat je oddalo kri več sto članov kolektiva.

VEČ SMISLA ZA SNAGO NA ŽELEZNIŠKI POSTAJI V ŠTORAH

Štore so lahko ponosne s svojim napredkom, čeprav ni še vse tako kot bi si štorjani želeli. Vendar napredek je tu. Kjer so še pred desetimi leti stale lesene barake, se danes dvigajo krasne stanovanjske zgradbe.

Toda skladno s tem pa ni stanje na železniški postaji. V čakalnici je bilo toliko smeti, da marsikdo ni hotel vstopiti vanjo, čeprav je bilo zunaj hladno. Tudi stranišče na postaji je v slabem stanju, nedostopno in zanemarjeno.

Vemo, da so takemu stanju krivi predvsem nedisciplinirani potniki, ki nimajo smisla za snago, vendar bi se pa stanje lahko izboljšalo, če bi čistilka vestneje opravljala svojo dolžnost.

Prizadeti potniki

GOSTOVANJE ŠENTJURSKEGA PEVSKEGA ZBORA NA KOZJANSKEM

Preteklo nedeljo je moški pevski zbor KUD »Bratov Ipavcev« iz Šentjurja pri Celju gostoval v znanih partizanskih krajih na Planini pri Sevnici, Dobju in Prevorju. Gostovanje je lepo uspelo, dokaj številna udeležba, razen v Dobju, pa je dovolj zgovoren dokaz, da je pevski zbor na kvalitetni višini. Zbor šteje 30 pevcev in ga že več let marljivo in uspešno vodi tov. Ernest Rečnik, upravitelj nižje gimnazije v Šentjurju.

V VOJNIŠKI OBČINI NIMAJO SREDSTEV ZA VZDRŽEVANJE CEST

Na zadnji seji sveta za komunalne zadeve v vojniški občini so razpravljali predvsem o nujnosti popravila in vzdrževanja občinskih cest, ki so v izredno slabem stanju. V ta namen bi rabili najmanj 1.200 m^3 gramoza. Ker pa v cestnem skladu ni toliko sredstev, se bodo morali zadovoljiti le z 350 m^3 gramoza. Tega bodo posipali na cestah Pristava—Brezovica, Socka—Trnovlje, Socka—Vrba, Frankolovo—Lipa, Jankova—Creskovec, Vojnik — zadružno posestvo in Vojnik—Jurčak. Nujno bi bilo treba popraviti tudi most v Pristavi in zavarovati obrežje hudournika Dobrnica v Dobrni. Razpoložljiva sredstva bodo zadoščala le v primeru, če bodo tudi prebivalci sodelovali s prostovoljnim delom pri prevozu in posipanju gramoza.

PISMO UREDNIŠTVU

V LAŠKI PEKARNI BI LAHKO BILI BOLJ USLUŽNI

Že več let dajem v peko kruh laški pekarni. Za peko enega hleba plačam 15 din. Nemalo jezo pa mi povzročajo uslužbenci pekarne, ki mi vračajo ožgan kruh, podoben tesarski tresti. Servijete za kruh pa so polne strdelega testa; prav taki so tudi peharji.

Mnenja sem, da bi morali v tej pekarni posvečati večjo pozornost potrošnikom, od katerih je odvisen gmotni položaj pekarne. Zato bi bilo želeti, da bi merodajni pri laški občini tudi tu napravili red v korist laških potrošnikov. R. F.

IZ VOJNIKA

VOJNIŠKI GASILCI BODO Z MAJHNIMI SREDSTVI UREDILI GASILSKI DOM

Gradbeni material je vrsto let čakal, da ga vgrade v gasilski dom, ki naj bi zrasel poleg telovadnega doma »Partizan« v Vojniku. Žal pa doslej ni bilo nikoli na razpolago dovolj denarja za pričetek te gradnje.

Sedaj pa bodo vojniški gasilci na pobudo občine preuredili bivšo zadružno dvorano za potrebe gasilske orodjarne, zraven pa bodo pridobili društveno sobo in garderobo. To ceneno preureditev bodo dokončali že v prihodnjih dneh.

ČUVAJMO SVOJE LASTNO IMETJE

Dimnikarji v vojniški občini so v zadnjem času bili prisiljeni prijaviti na občini več primerov izrazito nemarnega vzdrževanja kurilnih naprav in dimnikov. Svet za komunalne zadeve, ki je o tem razpravljal na nedavni seji, bo glede tega predlagal ljudskemu odboru ustrezne ukrepe. Posebna komisija pa bo izvršila pregled kurilnih naprav na področju občine.

Izgleda, da se mnogi lastniki še ne zavedajo dovolj nesreče, ki jim preti zaradi neurejenih kurilnih naprav, kar v večini primerov predstavlja glavni vzrok požarov. Vsak hišni lastnik bi se moral zavedati, da s skrbnim vzdrževanjem teh naprav čuva svoje lastno imetje.

UREDILI BODO ŠOLSKE VRTOVE

V vojniški občini bodo med prvimi v Sloveniji pričeli z načrtno obnovo šolskih vrtov. Ti vrtovi bodo odigrali važno vlogo v bodoči kmetijski proizvodnji vojniške občine, saj se bo na njih vzgajal nov rod mladih sadjarjev in kmetovalcev. Na poizkusnih gredah bodo uredili drevesnice in gojili tudi nasade jagodičevja. Zemljišče jim bo dal na razpolago občinski LO. Strokovno vodstvo nad obnovo vrtov bo imel strokovnjak tov. Prislan. Okrajna zadružna zveza bo mlade sadjarje podprla s tem, da jim bo brezplačno nudila sadike za drevesnice, ki bodo urejene že letošnjo jesen.

SKRB ZA MLADINCE PREDVOJAŠKE VZGOJE

Na zadnji seji so člani predvojaške vzgoje sprejeli program dela, ki zajema poleg politične in vojaške vzgoje tudi kulturnoprosvetno izobraževanje mladincev. V zimskem času bodo organizirali smučarske patrolne teke in smučarske izlete, mladino pa bodo vključili tudi v strelske družine in jih tako vsestransko pripravili za vstop v JLA.

VRATA NA OKREŠLJU SO SE ZAPRLA

Preteklo sončno soboto smo se celjski planinci podali na Okrešelj, ki je naslednjega dne zaprl vrata svojega gostoljubnega doma. Že v temi smo prispeli v planinski dom, kjer nas je že čakal oskrbnik tov. Tajhmajster Gustl in kmalu je bila pripravljena večerja in razvrščena prenočišča. Zunaj je pričelo močno snežiti in ko smo se zjutraj zbudili, je bila vsa — prejšnji dan še jesenska narava — spremenjena v zimo. Drevesa so se šibila od snega, saj ga je zapadlo kar 30 cm.

Pregledati, urediti in počistiti je bilo treba še vse prostore v koči, nakar je oskrbnik zaprl vrata doma, ki je letos sprejel skoraj 5000 planincev pod svojo streho.

Dom bo ostal zaprt do konca aprila in ga bodo odprli šele ob priliki tradicionalnih smučarskih tekmovanj za prvomajski pokal.

IZ GRIŽ

Preteklo nedeljo je bil v Grižah zbor volivcev, na katerem so razpravljali o delu občinskega odbora Žalec, o šolstvu ter taksah, davkih in ureditvi cest. Med drugim so volivci govorili tudi o mostu preko Savinje, ki bi bil zelo potreben, saj se morajo še vedno posluževati industrijskega mostu.

V razpravi o šolstvu so med drugim ugotovili pomanjkanje šolskih prostorov ter stanovanj za učitelje, tako da se morajo večinoma voziti na svoja službena mesta. Zaradi tega močno trpi izvenšolsko delo.

Udeležba na zboru volivcev je bila zelo skromna.

Nežni nogomet

V Zahodni Nemčiji so navdušeni nogometni navijači že lahko videli nežni spol na zelenem polju. Ustanovljeni so ženski nogometni klubi, ki resno vadijo že dlje časa in zadnje čase tudi nastopajo. Pravila so zanje ista kot za močnejši spol. Za pričakovati je, da se bodo enajstorice »nežnega nogometa« spoprijele tudi z možmi. Morda bi celjski nogometaši le uspeli povabiti tak »nežni« tim na svoje igrišče in si priborili zmago v gosti vrsti porazov — ali pa tudi ne.

Zanimivosti

Na zdravje!

Člane komsomolske delegacije je naš fotoreporter ujel tudi v tem veselem razpoloženju ob sprejemu v Zrečah

PO 31 LETIH SO S POMOČJO RENTGENSKIH ŽARKOV NAŠLI TERMOMETER V TREBUHU

Termometer, ki je bil izgubljen pred 31 leti, ko je Charles Petrielo iz Chicaga bil še otrok, so nedavno našli v njegovem trebuhu.

Petrielo se je zadnje čase pritoževal zaradi stalnih bolečin v spodnjem trebuhu. Rentgenske slike so kazale na neki tuj predmet, ki je imel obliko termometra. Zdravniki niso mogli verjeti, da je ta predmet zares termometer vse do takrat, ko so bolnika operirali. Končno, ko so termometer izvlekli iz tankega črevesa, se je Petrielo spomnil, da je v hiši, ko je bil še čisto majhen, izginil termometer, in to ravno v času, ko je bil bolan. Zdravniki menijo, da je bil takrat termometer uporabljen rektalno, kot je to običaj pri majhnih otrocih, in je tako zašel skozi debelo črevo v tanko, kjer se je leta in leta sprehajal, ne da bi izzval kakšne motnje. Termometer so izvlekli iz Petrielovega telesa popolnoma nepokvarjen.

LADJA, KI NE VIBRIRA

Pred dnevi je priplula v neko angleško pristanišče ameriška trgovska ladja »Jon Serdjent«. Potovanje s to ladjo se razlikuje od ostalih potovanj in je udobnejše. Ta ladja namreč sploh ne vibrira, kakor vse druge ladje, temveč pluje brez tresenja kot na primer jadrnica. Ta ladja ne vibrira zaradi tega, ker jo poganjajo plinske turbine in ima specialen vijak. To je prva večja ladja, ki je brez vibracije.

CELJSKE LASTICE

NOVO DELOVNO MESTO

(v eri znižanja proizvodnih stroškov)
Pri nekem podjetju,
ki hiše gradi
v Celju za naše
delovne ljudi,
nastal je pred dnevi
velik problem:
Iz vodstva podjetja
na zgradbo poslali
so novo delavko.
— Le kam bi jo dali? —
»palir« si je v skrbi
razbijal glavo.
(delavcev tako že
preveč je bilo.)
Ukaz je ukaz!
Kdo naj se upre?
Pa jo poslal je
podajat žeblje...

DONOSNI POKLICI

Najbolje, če danes
si tat in goljuf!
Zakaj bi kot drugi
živel na »puf«?
V podjetju odneseš
milijon ali dva,
potem si za leto dni
v »piskru« doma...
Ker nihče ne vpraša,
kam »cvenke« si dal,
medtem ti je hišica
zrasla iz tal.
Nič naj ne skrbi te
prijatelj moj vrli,
v podjetju so tiho
tvoj »posel« podprli.
Nikomur pod soncem
potem ni več mar,
če kdaj boš povrnil
ukraden — denar.

Veš, tako je bil razburjen, da ni vedel, kaj bi pričel z rokami.

Tuzla včeraj, danes in jutri

Sredi oktobra 1956

Ali poznate Tuzlo? Seveda, kot nahajališče in rudnik kamene soli. Toda to je že del včerajšnje Tuzle. Dandanes pa, ko je že za več tisoč prekoračila včerajšnje število prebivalcev (ima jih namreč že preko 31.000), je Tuzla tudi eno najbolj razgibanih mest sedanjosti in mesto prihodnosti.

»DŽENAZA KREČE...«

Ostankov včerajšnje Tuzle je še precej. Ne mislite le na šiljaste minarete, štrleče nad štirikapničastimi strehami iz gline in blata in lesa sezidanih hiš, ne na temnopolte muslimanke v dimijah ali na »crven fesić«. Ne, to bo ostalo, ker se čuva in neguje kot turistično privlačni folklor. Ampak, tu so še muslimanska grobišča sredi mesta, okrog vsake džamije, skoraj v vsakem v breg položenem slivnjaku. Kakor podrti keglji leže nagrobniki in med njimi se pasejo koze ali kokoši ali pa otroci zbijajo žogo. Potem: osmrtnice na plotovih in zidovih oznanjajoče, da se je ta in oni preselil na ahiret, v islamsko onostranstvo in da bo dženaza, spremstvo s pokojnikovim truplom, krenila na trg pred čaršijsko džamijo... Del te včerajšnje Tuzle prihaja že navzkriž z zakonom: hodža, ki je bolniku za denar izdelal »zdravilni« zapis in ko ta ni pomagal, še drugi, pa tretji, do dvajsetprvi, navsezadnje pa »zdravilo« sestavljeno iz popra in ječmena, ki si ga je moral bolnik za polnih 24 ur z oljem prilepiti na teme; »divji« veterinar, sosed, ki sosedu »zdravi« živino in s krojaškimi škarjami in britvijo »uštroji« bika; čakalnica železniške postaje, ki se ponoči spremeni v spalnico brezdomcev, ne potnikov; matere, ki čepe ob uličnih vogalih dojijo svoje otroke...

»MOLIM JEDNU DŽIGERICU! A NE JUČERAŠNJU! DANAŠNJU!«

Ampak Tuzla živi tudi polnokrvno sodobno življenje. Živi ga kot središče velikega industrijskega bazena s kemično industrijo, rudniki soli in premoga. To polnokrvno sodobno življenje odseva tudi iz naslednjih številk: od vsega zaposlenega prebivalstva tuzlanskega okraja dela 66,7 odstotkov v industriji; od vseh v gospodarstvu zaposlenih ljudi je že 7,9 odstotkov žena; v uradnih in ustanovah zaposlenih ljudi je skoraj polovica, namreč 46,6 odstotkov, ženskega spola... Gospodarski vzpon, h kateremu je znaten delež prispevala tudi mladina z zgraditvijo tamkajšnjega železniškega omrežja, se odraža v širokih, sodobno tlakovanih ulicah, v neonski razsvetljavi, v modernih nasadih, v najsodobnejših stanovanjskih hišah in blokih. V tuzlanskih gradbenih podjetjih — »Tehnika«, »Gradina« — ne poznajo letnih dopustov. Zdi se, da ta tempo v gospodarskem in socialnem napredku še bolj razplamteva bosanski temperament. To dajo slutiti živahna večerna promenada; dren na avtobusih, med katerimi še vedno uživajo posebno privlačnost bivši londonski enonadstropni avtobusi; »vatreno« razpoloženje med 4 do 5 tisočimi gledalcev na nogometni tekmi; razpoloženje v restavracijah, ki ga tudi večkratna prekinitev električnega toka ne ohladi...

Tone Zorko: Pogled na staro Tuzlo (risba)

In ne nazadnje se današnja Tuzla odraža tudi v takile časopisni beležki: »Kreka ili Tuzla? To pripada prošlosti. Tuzla — grad je jedinstveno područje u kome Kreka pretstavlja samo dio gradske zajednice. Zato je i nerazumljivo zašto još uvijek neka preduzeća (dopisnik jih je nekaj navedel) u svojim zvaničnim imenima i aktima nastupajo kao da se nalaze na gradskoj teritoriji — Kreke«...

»DODJITE ZA DVE GODINE!«

Duhovni obraz sodobne Tuzle oblikujejo v mestu Narodno pozorište (v začetku oktobra je uprizorilo drugo letošnjo premiero »Upor na ladji Caine«, njegov upravni odbor pa je po prvi premieri »Komedija od Raskota« zahteval revizijo letošnjega repertoarja, češ da se »o publici, njenom ukusu i mišljenju, mora ozbiljnije voditi računa«), v industrijskem delu, v Kreki, pa impozantni Radnički dom z več sto nad tisočsedežno gledališko oziroma koncertno dvorano; potem Dom kulture z mestno knjižnico; mestni simfonični orkester (letošnjo sezono je začel v znamenju Mozartovega jubilejnega leta); kino, ki kakor pri nas ne zna vedno ločiti zrno od plevela; vse vrste srednjih in strokovnih šol; v kratkem pa se bo po sklepu občinskega ljudskega odbora pridružilo obstoječim kulturnim ustanovam še pionirsko gledališče, da »će se na taj način organizovano pristupiti obuhvatanju naših najmladjih u aktivni kulturno-umjetnički rad«... Tudi brez muzeja ni Tuzla, dasi je s svojo okolico ena sama velika etnografska zbirka. Muzej ima sicer svoj sedež, urad, toda njegova upravnica vas z obžalovanjem odslovi: »Imam šta da vam pokažem, ali nemam gde. Dodjite za dve godine!«...

In Tuzla bodočnosti, boste vprašali. Ta je v tistih investicijskih skladih, katerih sredstva se bodo uporabila za postavitev tovarn, ki bodo izkoriščala še plin, ki ga zaenkrat v koksarni, v 19 km oddaljenemu Lukavcu, gre vsak dan za 800.000 din v zrak, ali pa še tovarn, ki bodo do konca izkoristile industrijske odpadke, ki sedaj zasmrajajo po tuzlanski kotlini se vijočo Jalo...

Pridite čez dve leti! Kdo ve, če se takrat ne bo pojavila med »Pismi uredništva« tuzlanskega »Fronta slobode« takole spremenjena beležka: »Lukavac ili Tuzla? To pripada prošlosti. Tuzla-grad je jedinstveno područje u kome Lukavac pretstavlja samo dio gradske zajednice... G. G.

FRANČEK FRAKEL IMA SREČO

7

Piše: Ivan Seničar
Riše: Tonček Skok

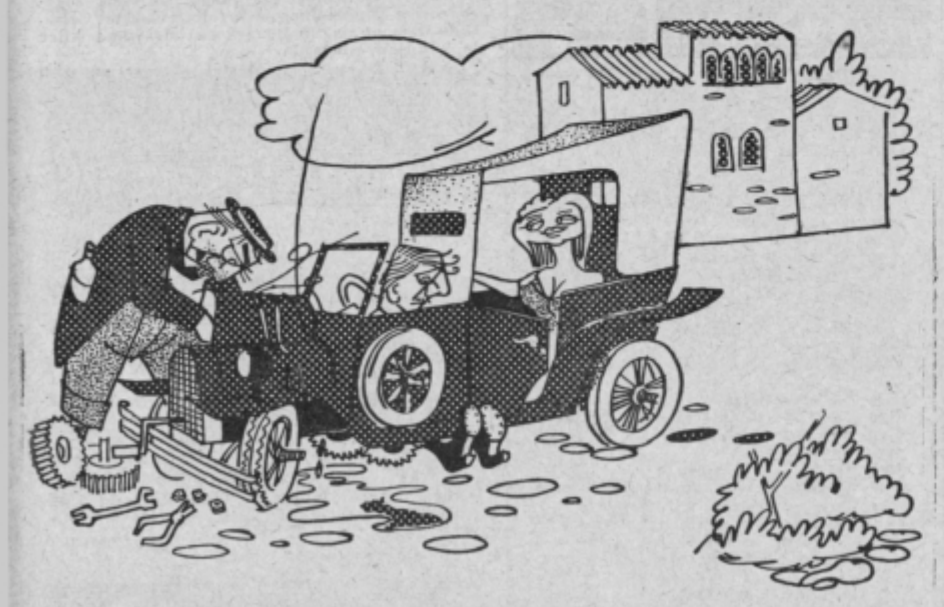

Coco se je zvito smehljal in drezal v avto. Frakel in tujka pa sta strmela drug v drugega kot v pošasti. »Kdo ste pravzaprav vi?« je vprašala ona. »To vprašam najprej jaz vas!« je kričal možak. »Kaj ste in kdo ste?« Govorila sta slovensko. »Aha,« je stiskal on pesti, »vi ste Slovenka, čisto navadna, primitivna Slovenka, ki se izdaja za Francozinjo. Ali vas ni nič sram!?« Takrat pa je avto zahropel in ker se je nabralo že nekaj ljudi, so vsi trije skočili v avto in se odpeljali. Med hrupom blatnikov in motorja je kričala ona: »Vi ste prevarant! Izdajali ste se za Nemca, da sem se zaradi tega skoraj zaljubila v vas. O, jaz nesrečnica!« »Jaz pa sem mislil, da ste prava in pristna Francozinja. Zlorabili ste mojo zaupljivost. Zaljubil sem se v vas. Tožil vas bom. O, kaka sramota! Kaj bodo rekli moji prijatelji!?« Medtem pa se je ona začela jokati: »Vi ste nesramen. Jaz sem uradnica iz Ljubljane in sem se tako našemila, da bi vzbujala večjo pozornost. Ženske imamo do tega vso pravico. Da.« Frakel pa jo je divje pogledal, vendar je bilo v tem pogledu že nekoliko ljubezni: »Molčite! Pri srcu me prijemlje. Jaz sem uradnik iz Celja in spremenil sem se zato, da bi bil z mano tako vljudni kot so s tujci in... da bi si dobil kako lepo žensko. Bil sem prepričan, da so Slovenke primitivne.« »Ali ste še sedaj v to prepričani?« ga je takoj vprašala. Odkimal je.

Še tisti dan so zapustili hotel. Natakarji niso ničesar opazili. Plesali so okrog njih in čivkali: »Auf Wiedersehen!« in »Au revoir!« Do Ljubljane so se vozili nekaj dni. Medtem so se popolnoma pomirili in Coco se je moral sprijazniti s tem, da bo lažna Francozinja postala njegova mačeha. Očetu je priznal, da sta se tisto noč samo sprehajala.

V Celju so oba junaka pričakovali številni radovedneži — ker so mislili, da imata še polno denarja. Pa sta bila suha kot vsak pošten Celjan proti koncu meseca.

Coco je slovel še naprej med celjskimi frajerji, Frančka Frakla pa je nekaj dni za tem ustavil novinar: »Hej, ste vi Franček Frakel?« »Da, kaj pa hočete?« »Vi ste zadeli milijon?« »Jaz? Ne vem. Samo posodili so mi ga. Samo potehtal sem ga — in že mi je zdrčal v druge roke.« »Ni mogoče, kaj ste že

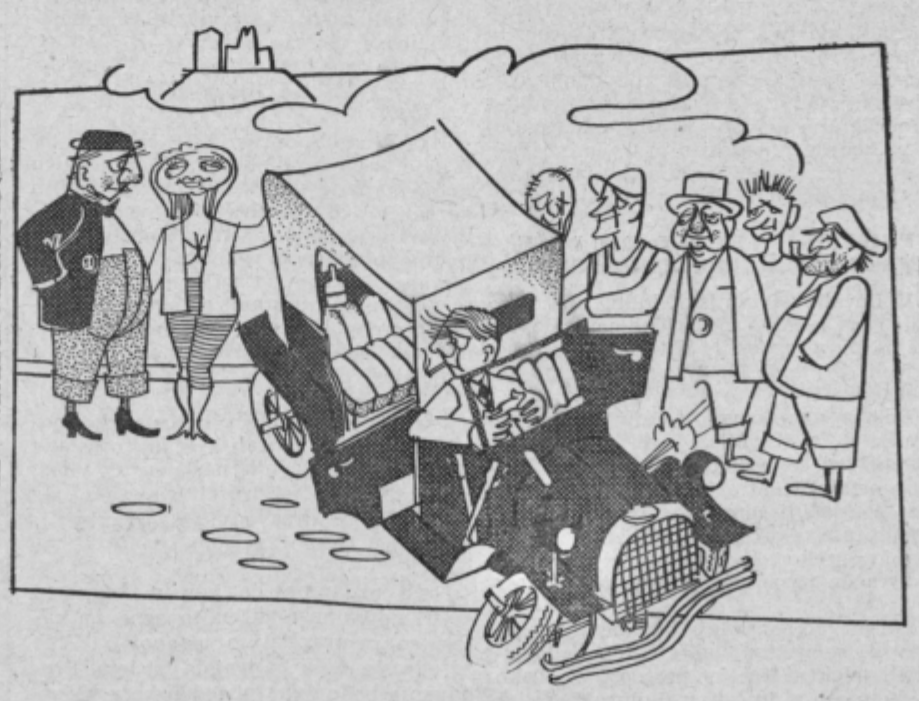

vse zapravili?« Takrat pa se je nasmehnil: »Ostalo mi je samo tole.« Pri tem pa je pokazal na »Francozinjo«. »Četudi ni vredna milijona, pa sem vendar imel srečo! Samo Dondo š ni prišel na svoj račun, še vedno je ričet.«

K o n e c

Šport

Za takšen nogomet — odlična ocena

Stavek v naslovu velja za nedeljsko igro 22 Kladivarjevih nogometašev, ki so jo pokazali na Glaziji v dveh prvenstvenih tekmah. Mlado moštvo je predvedlo tako lepo igro proti B ekipi trboveljskega Rudarja, da jo zlepa še nismo videli od teh igralcev. Kljub težkemu terenu so uspevale lepe kombinacije, njihov zaključek pa je bil več ali manj vedno uspešen. Kar šestkrat so zadeli v mrežo nasprotnika, pri tem pa so očuvali svojo nedotaknjeno. Visok rezultat 6:0 (3:0) za B moštvo Kladivarja je bil plod tehnično prefinjene, borbene in poletne igre rezervnih igralcev Kladivarja. Prav v istem superlativu lahko govorimo o pomembni zmagi liga ekipe nad doslej nepremagano ekipo Jedinstva iz Čakovca. Kljub izredno nesrečnemu začetku Kladivarja, ki je v prvih 15 minutah prejel po krivdi obrambe 2 gola — prvega po Kodrecu iz nekoliko preostro dosojene 11 metrovke in drugega po Levačiču, ki je prisebno izkoristil prav začetniško napako Bencika — morala celjskih igralcev ni bila zlomljena. Šele po tem brezupnem položaju so se vrgli v borbo z vsemi razpoložljivimi silami. Lepo so povezali svoje vrste, predvedli smiselno igro na kratke pasove in nenehoma oblegali vrata gostov. Obramba Jedinstva pa je bila trdna ovira, ki jo je zlomil šele Pikl pred zaključkom polčasa. V II. polčasu se je nadaljevala ofenziva Kladivarja še dobre pol ure. Le na polovici igrišča gostov se je več ali manj odvijala borba. Napadalci Kladivarja so vse preveč oklevali s streljanjem na vrata. Napadalna vrsta je bila zlasti v sredini prešibka, da bi izkoristila vsaj del bogatih možnosti za dosego golov. Pikl in Belcer sta igrala povlečeni zvezi, Hribernik je bil že po svoji telesni rasti vedno nemočen v borbi z visokimi obrambnimi igralci Jedinstva in tako so propadale akcije v kazenskem prostoru Jedinstva. Gol je visel v zraku in zopet je Pikl v 65. minuti z desne strani prisebno poslal žogo v mrežo. Bitka za zmago je bila še potrebna in ker ni šlo drugače, si je Belcer dovolil edinstven podvig. Na sredini igrišča je prejel žogo in jo s čudovito duhovitostjo in tehnično dovršenostjo pripeljal mimo celotne »bunker« obrambe gostov v mrežo — 3:2 za Kladivarja! Po prigarani zmagi je oster tempo igre popustil, gostje pa so z nevarnimi protinapadi želeli iztisniti vsaj neodločen rezultat. Zadnje minute so se vlekle v nedogled . . . V 82. minuti se je žoga dolgo časa poigravala v gneči pred vrati Kladivarja, Bencik je ležal na tleh, končno pa je le Marinček razčistil nevaren položaj. Zadnja nevarnost je bila odstranjena. — Nedeljska zmaga Kladivarja je bila izredno pomembna. S prestola so sneli doslej nepremagano Jedinstvo in s tem odprli pot do vrha mariborskemu Braniku! Številni gledalci so prvič v jesenskem delu na domačih tleh močno vzpodbujali igralce, ki so si tokrat to pomoč povsem zaslužili. Garali so polnih 90 minut, vložili v igro polno požrtvovalnosti in borbenosti, ki sta jim poleg tehničnega znanja največ pripomogla k zmagi. Do naslednje nedelje je Kladivar na 4. mestu v tabeli. Težko se bo v jesenskem prvenstvu preriniti še višje, saj so moštva pred njim za polne 3 točke. Nogometaši Kladivarja lahko grenko objokujejo nepotrebna poraza na domačih tleh proti Braniku in Rudarju, saj bi z isto upravičenostjo kot Branikovci sami počivali na vrhu tabele VMC lige.

V Soštanju je Usnjar s Kovinarjem iz Teznega moral razdeliti izkupiček. Rezultat 3:3 (1:0) predstavlja za goste iz Teznega srečen izid, saj so domačini bili stalno v premoči, niso pa znali izraziti to terensko premoč v rezultatu. Velenjski Rudar je v Trbovljah dosegel tesno in zasluženo zmago nad vodilno ekipo v mariborsko-celjski ligi s 5:4! Katastrofalen poraz so doživeli štorovski Kovinarji v Hrastniku proti Bratstvu z 1:7! Igralci ŽSD Celja so bili poraženi v Lendavi z 0:2 (0:1) od Nafte. Zmaga Nafte je zaslužena in odlična obramba Celja jim je omogočila izdatnejši rezultat. Nič kaj zadovoljni ne moremo biti z našimi zastopniki v tej ligi. Nogometaši ŽSD Celja so sedaj zdrknili iz 9. mesta na zadnje 12., velenjski Rudar iz zadnjega na 11., Usnjar Šoštanj ostane še vedno na 10., Kovinar iz Štor pa je zopet zlezel za nekaj stopnic navzdol — iz 4. na 6. mesto! Tako tvorijo rep tabele kar 3 ekipe iz celjskega okraja, Kovinar iz Štor pa je trenutno še v zlati sredini.

Tekmovanje v CNP je vodilnim nogometašem Bratstva iz Rogatca prineslo v nedeljo prvi poraz. V Hrastniku so srečanje z Rudarjem izgubili z 2:5. Celjski Olimp je nesrečno izgubil v Trbovljah od Sloge z 0:2 (0:1). Celjani so zastreljali kazenski strel, dosegli so tudi regularni gol, ki ga pa sodnik ni priznal. Vrstni red moštev na tabeli se ni izpremenil. V vodstvu so še vedno nogometaši iz Rogatca, B moštvo Kladivarja je na 3., Olimp pa na 5. mestu med osmimi udeleženci te lige.

SREČANJE STARIH IN MLADIH NOGOMETAŠEV

Pretekli teden smo na Glaziji po daljšem obdobju videli na igrišču zbrano »staro gardo« nogometnih igralcev, ki so pred vojno ali pa tudi po osvoboditvi predstavljali kvaliteten vrh našega mesta v nogometu. V zanimivi tekmi smo videli lepe poteze Čoha, Čatra, Dobrajca in njim enakim tovarišem. Kloniti so morali mlajšim s 4:1 (1:0), kar je predvsem razumljivo in naravno. Treba pa je pripisati, da so mladi imeli dovolj dela z »upokojenci« in da so jih zlomili šele v drugi polovici drugega polčasa, ko je prišla do veljave njihova boljša telesna kondicija. Časten gol za starejše je dal Dobrajc.

Rokomet

ZMAGA V MARIBORU — PORAZ V TRBOVLJAH

Obe rokometni ekipi iz Celja sta v nedeljo nastopili na tekmah. Mladi igralci ŽSD Celja bi se morali v Mariboru pomeriti z moštvom I. gimnazije v prvenstveni pokalni tekmi v malem rokometu. Po stanju 3:3 pa se je srečanje končalo z zmago Celja s 6:0, ker v moštvu gimnazijcev niso bili le igralci pravega zavoda! Rokometaši Kladivarja so v Trbovljah proti Rudarju podlegli v prijateljski tekmi z 11:17.

Košarka

MLADINCI I. GIMNAZIJE — OKRAJNI PRVAKI

V soboto je bilo v Storah odigrano okrajno prvenstvo srednjih in strokovnih šol v košarki. Zmaga je tudi letos pripadla mladincem I. gimnazije. Vrstni red ekip: 1. I. gimnazija, 2. II. gimnazija, 3. učiteljišče, 4. MIŠ Store.

Kegljanje

20 NOVIH VADITELJEV

Kegljaška podzveza v Celju je izvedla dvodnevni seminar za vaditelje kegljanja, ki se ga je udeležilo 20 kandidatov. Tečajniki so se podrobno seznanili s potrebnim praktičnim in tehničnim znanjem, ki ga bodo lahko s pridom uporabljali pri športni vadbi v svojih klubih.

Namizni tenis

ZOPET SINDIKALNA LIGA?

V zadnjem času se je povečalo zanimanje za namizni tenis med celjskimi kolektivi, čemur je dokaz vse večja živahnost in udeležba na tekmovanjih. Žal pa so tekmovanja do sedaj bila le občasna, to je turnirji v čast proslav ali praznikov, ki seveda že zaradi načina tekmovanja niso mogli zajeti oziroma omogočiti nastop vsem igralcem — ljubiteljem bele žogice. Da bi se zagotovila redna tekmovanja, igralci že dalj časa predlagajo ponovno ustanovitev sindikalne lige, v kateri bi lahko nastopili prav vsi dobri igralci, kateri zaradi tega, ker v svojem kolektivu niso imeli pogojev in soigralcev, sploh niso mogli nastopati. To bi dosegli na način, katerega so uporabili že kegljači. Najboljše bi bilo, da ekipo sestavljajo trije igralci, da se sporazumno določi, da v vsaki prijavljeni ekipi sme nastopiti največ en igralec, ki ni član tistega kolektiva al sindikalne podružnice, ki nastopa. S tem bi dobili veliko število zelo izenačenih ekip, kar bi zelo vzpodbudno vplivalo na tekmovanje. Redni nastopi v ligi bi silili tekmovalce k rednemu treningu, s čemer bi se stalno dvigala kvaliteta igralcev.

S ponovnim formiranjem sindikalne lige bi zagotovili množičnost, z udeležbo vseh igralcev pa istočasno tudi kvaliteto tekmovanj.

Za formiranje celjske sindikalne lige, ki bi skupnost ne obremenjevala z materialnimi izdatki, bi naj Občinski sindikalni svet Celje sklical zastopnike podjetij in ustanov, vodstvo tekmovanja pa bi naj prevzel izkušeni organizator tov. Milan Božič.

SPORTNI SPORED

V soboto in nedeljo v dvorani OZZ Celje
SKUPŠČINA SMUČARSKE ZVEZE JUGOSLAVIJE
Nedelja, ob 14.30 na Skalni kleti
ŽSD CELJE : USNJAR (Soštanj)
Nedelja, ob 15 na Glaziji
rokometna tekma
RUDAR (Trbovlje) : KLADIVAR

Nekaj drobnih iz naših krajev

Manj načrtov in več resnega dela

Občni zbor Celjskega akademskega kluba

Pred tednom je bil v Ljubljani letni občni zbor Celjskega akademskega kluba, katerega so se kot gostje udeležili predsednik občinskega odbora organizacije SZDL Celje tovariš Pelko, tovariš Peperko, predsednik občinskega sindikalnega sveta ter predsednik občinskega komiteja LMS Celje tovariš Drole.

Predsednik kluba Herbert Zavodnik je spregovoril o dosedanjem delu celjskih študentov. Poudaril je, da je delo kluba v glavnem nezadovoljivo, saj je od lanskega občnega zbora ostalo na isti višini. Dejstvo je, je dejal, da je nekatere študente težko pridobti za resno delo. Med drugim je rekel, da je bilo še najuspešnejše delo dramske sekcije, ki je pred nedavnim uprizorila Škvarkinovo veseloigro Tuje dete ter literarne sekcije, ki šteje 13 članov. Omenil je tudi predavanja, ki jih je organiziral CAK skupno v Vajensko šolo na taborjenju v Rovinju ter delo študentskega zabavnega kvinteta. Zelo uspešno je bilo tudi delo socialno-ekonomske komisije, ki je med drugim razdeljevala podpore socialno šibkim študentom.

V zaključku poročila o delu akademskega kluba lani, je tovariš Zavodnik spregovoril o delu študentskega aktiva organizacije ZK. Med študenti je 32 komunistov, vendar njihovo delo v okviru kluba ni bilo zadovoljivo predvsem zaradi tega ker so bili mnogi vključeni v organizacije ZK drugod.

Po predsednikovem poročilu so celjski študentje razpravljali o raznih perečih vprašanjih. Med drugim so ugotovili, da bi se moral klub tesneje povezati s kraji, kjer žive študentje, predvsem pa z raznimi političnimi in kulturnimi organizacijami. Nujno bi bilo, da bi prosvetno delo kluba povezali z delom celjske Svobode, ki bi mu lahko nudila trdnejšo oporo in pomoč.

Celjski akademiki so sprejeli v klub tudi nove člane. Za predsednika so izvolili tovariša Franca Knafeljca.

IZ SLOVENSKIH KONJIC

V začetku novembra so pričeli s poukom v kmetijsko nadaljevalnih šolah v Konjicah, Zrečah, Ločah ter Vitanju.

V teh šolah je največ mladincev iz Konjic, ki so tudi najbolj marljivi.

Pred kratkim je bilo v Konjicah posvetovanje predsednikov šolskih odborov občine. Ugotovili so, da je največ izostankov od pouka v poletnih mesecih in to v višjih razredih, ker morajo delati otroci doma. Zato so predsedniki šolskih svetov sklenili, da bodo v prihodnje najprej opozorili starše na takšno neupravičeno izostajanje otrok iz šole, nato pa jih bodo kaznovali.

V konjiški občini so že pospravili vse jesenske pridelke, razen manjših količin pese, repe in korenja. Trte letos niso dale obilnega pridelka, pa tudi sadja v konjiški okolici letos ni bilo toliko kot pretekla leta.

Kmetijske zadruge so odkupovale tudi maline, gobe in druge gozdne sadeže, česar prejšnja leta ni bilo.

V MOZIRSKI OBČINI PEREČE VPRAŠANJE VODOVODA IN KANALIZACIJE

Pred dnevi je bila na Občinskem ljudskem odboru v Mozirju seja Sveta za komunalo, kjer so razpravljali o dimnikarskih delih ter pokopališkem redu. Med drugim so ugotovili, da je posebno kritično vprašanje pokopališč, ki nimajo pravih načrtov za razdelitev grobov. Razpravljali so tudi o slabem stanju vodovodov in o vprašanju kanalizacije v nekaterih krajih mozirske občine. Člani sveta so bili mnenja, da bodo morali v Lučah čimprej najti nov prostor za pokopališče.

Na seji so sklenili, da bodo osnutek odloka o dimnikarskih delih in pokopališkem redu predlagali ljudskemu odboru v potrditev in uzakonitev.

REALIZACIJA DOHODKOV PRORAČUNA MOZIRSKE OBČINE

Svet za družbeni plan in finance občinskega odbora v Mozirju je pred dnevi razpravljal na seji o realizaciji dohodkov proračuna in skladov za leto 1956. Ugotovili so, da je izčrpan proračun do konca oktobra 70 odstotno, plan dohodkov proračuna pa je bil realiziran 70 odstotno. Najslabše je izpolnjen dohodek prispevkov od plač, prometni davek od prometa na drobno, občinske takse, davek na dediščine in darila ter nepredvideni dohodki.

Člani sveta so razpravljali tudi o dotoku sredstev v občinske kreditne in proračunske sklade. Tako je občinski cestni sklad do konca oktobra realiziran 75, cestni sklad pa 77 odstotno.

TUDI V VOJNIKU BODO GRADILI NOVA STANOVANJA

Čeprav Vojnik po svojem obsegu in številu prebivalstva ne spada med večje podeželske kraje, je stanovanjska stiska tudi tu našla ugodna tla. Bližina mesta Celja in njegova industrija sta povzročili znaten pritok delavskih in uslužbenskih družin, razvijajoče se šolstvo — v trgu delujeta osnovna šola in nižja gimnazija — pa številne prosvetne delavce. Tako danes stanovanjski organi občine Vojnik praktično ne morejo z administrativnimi posegi rešiti niti najmanjšega stanovanjskega problema.

Zaradi takega stanja se je Občinski ljudski odbor Vojnik odločil naročiti načrte za gradnjo stanovanjskega bloka, v katerem bo osem družinskih stanovanj in 8 prostorov za samce. Z gradnjo naj bi pričeli že v zgodnji spomladi, tako da bo v prihodnji jeseni možna že vselitev.

PROBLEM PROSTOROV ZA UMETNIŠKE RAZSTAVE V CELJU REŠEN!

ZAKAJ JE TREBA GRADITI ŽE SPOMLADI?

V večini konjiških sindikalnih podružnic so že pričeli s pripravami na občne zbore, ki jih nameravajo v kratkem izvesti.

Sindikalni svet je organiziral tudi več posvetovanj z odborniki iz podružnic, kjer so razpravljali tudi o nalogah sindikalnih organizacij ter o izpolnjevanju letošnjega plana.

Odborniki loške opekarne so med drugim povedali, da so bili letos kupci opeke večinoma privatniki, medtem ko so jo gradbena podjetja naročila šele sedaj na zimo, ko je opekarna ne more več izdelovati. To je resno opozorilo, da se mora začeti z gradbeno sezono spomladi in ne šele ob koncu poletja.

PREDAVANJA BODO POVEZALI S PRAKSO

Pred nedavnim je bila v Mozirju seja občinskega odbora rezervnih oficirjev, na kateri so razpravljali o letnih delovnih konferencah pododborov, kjer bodo volili tudi delegate za občinski odbor.

Na seji so tudi sklenili, da bodo dosedanji pododbor v Ljubnem ob Savinji razdelili na dva pododbora, in sicer: v Ljubnem in Gornjem gradu zaradi tega, ker je bil dosedanji pododbor preobširen. Nadalje so razpravljali tudi o programu predavanj, ki jih nameravajo v prihodnje povezati s praktičnimi vajami, pri čemer jim bodo pomagali aktivni oficirji celjske garnizije.

PRIHODNJE LETO BO VAS LUČE POPOLNOMA ELEKTRIFICIRANA

V Lučah v Savinjski dolini imajo že dalj časa lokalno električno centralo, ki pa ne more zadostiti potrebam, zato so pričeli že leta 1952 s pripravami za elektrifikacijo.

Delo je napredovalo šele leta 1954. Do danes so postavili že vse drogove za glavni vod, ki je dolg preko 17 km, dolžina ostalega omrežja pa bo znašala 15 km. Domačini sami so s prostovoljnim delom in z lesom prispevali za elektrifikacijo preko 15 milijonov dinarjev, predračun pa znaša 50 milijonov dinarjev.

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev so se vaščani odločili, da bodo izvršili elektrifikacijo postopoma. Tako pričakujejo v Lučah v Savinjski dolini elektriko že januarja prihodnjega leta, dokončno pa nameravajo izvesti elektrifikacijo do leta 1958. Pri delih sodeluje večina prebivalcev, kar močno olajšuje razne težave.

SKRB ZA NAZORNOST POUKA V ŠOLAH LAŠKE OBČINE

Svet za šolstvo občinskega ljudskega odbora v Laškem je letos zagotovil šolam v občini čim realnejši proračun, tako da lahko poskrbijo upraviteljstva za obnovo šolskih poslopij in nakup potrebnega materiala.

Na področju laške občine, kjer je 11 osnovnih šol, otroški vrtec ter nižja gimnazija, je 50 učiteljev in 3 vzgojiteljice, vendar še vedno primanjkuje učnih moči. Zelo težavno je tudi stanje vajenske in pomožne šole, ki nimata lastnih prostorov.

Ponekod so šolska poslopja v zelo slabem stanju. Najbolj kritične so razmere na osnovni šoli Breze nad Laškim, kjer je bilo, kljub temu, da so vso zimo kurili 5 do 7 stopinj pod ničlo. Nujno bi bilo, da bi dobila ta šola na razpolago finančna sredstva, da bi lahko zgradili novo ali pa bi ji vsaj začasno dodali prizidek.

Občinski odbor v Laškem je dal na razpolago tudi sredstva za nakup diaprojektorjev in 200 poučnih filmov. Trenutno ima diaprojektorje 11 šol. Tudi v kraje, kjer sedaj še ni elektrike, jih bodo dali takoj, ko bodo te vasi elektrificirane.

IZ ŠTOR

Krajevna organizacija ZB NOV v Štorah je organizirala polaganje vencev in komemoracije na vseh grobovih padlih borcev v svojem okraju. Glavna komemoracija je bila 31. oktobra ob treh popoldne pred spominsko ploščo na nižji gimnaziji, komemoraciji na Slemenih in Svetini nad Štorami pa sta bili 1. novembra dopoldne. Pri svečanostih so sodelovali tudi pevci prosvetnega društva Svobode.

Pred dnevi je bila v industrijsko-metalurški šoli v Štorah svečana proslava ob dnevu Združenih narodov. O vlogi, nalogah in ciljih Združenih narodov ter o vlogi naše države v tej organizaciji je govoril Drago Završnik.

Pred nedavnim je bila v Železarni seja sindikalnega aktiva tovarne, na kateri so razpravljali o ustanovitvi šole za odrasle. Šola bo trajala tri leta. Predavanja bodo dvakrat tedensko v večernih urah. Predavatelji se bodo posluževali raznih praktičnih pripomočkov. Dosedaj se je v šolo vpisalo preko 50 delavcev in sicer največ iz obratov livarne in elektro-plavža.

Objave in oglasi

VABILO

Odbor SZDL III. četrti v Celju vabi na predavanje o aktualnih notranje in zunanje političnih dogodkih. Predaval bo sekretar Občinskega komiteja ZKS v Celju tov. Cveto Pelko. Predavanje bo v četrtek, 8. 11. 1956 ob 19,30 v veliki dvorani Narodnega doma v Celju.

EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA V CELJU javlja, da se bo začel redni pouk v četrtek, 8. novembra 1956.

UGODNO prodam dobro ohranjeno spalnico. Vprašati v trgovini »Žarja«, Šmarje pri Jelšah.

PRODAM moško kolo za 13.000 din. Naslov v upravi lista.

UGODNO prodam hišo z vrtom (950 m²) v Sp. Hudinji. Naslov v upravi lista.

UGODNO prodam 8 kom. novih vrat (190 x 70). Lipovec, Celje, Trubarjeva 23.

PRODAM gradbeno parcelo (njiva) 912 m². Celje, Medlog in dobro ohranjeno omaro. Naslov v upravi lista.

VZAMEMO v najem dober gostilniški biljard. Ponudbe je poslati na Gostinsko podjetje Gaberje, Celje, Mariborska 65.

ZAMENJAM trosobno stanovanje v bližnji okolici (20 minut) za enako ali dvosobno v mestu. Naslov v upravi lista.

LEPO SOBO v Ljubljani zamenjam za enako v Celju. Ponudbe je poslati na upravo lista pod »Moste«.

SOBO, opremljeno ali prazno, iščem. Ponudbe je poslati na upravo lista pod »Koncipient«.

DAM lepo nagrado tistemu, ki mi preskrbi nameščeno sobo v centru ali v bližnji okolici. Naslov v upravi lista.

PRAZNO sobo v Celju iščeta mlada zakonca brez otrok. Ponudbe pod »Nagrada«.

REVNI MATERI, ki ima dojenčka, podarim rabljen otroški voziček. Vprašati na upravi lista.

V NEDELJO sem izgubila od trga do pošte majhno torbico z zadrgo, sive barve. Vsebina: škarjice, pilca in druge drobnarije. Prosim najditelja, da jo vrne proti nagradi na upravo lista.

Na nogometnem igrišču Olimpa je bil dne 25. X. pozabljen siv fantovski suknjič. Prosim poštenega najditelja, da ga proti nagradi odda na Ljubljanski 10/I desno.

ZAHVALJUJEM se vsem zdravnikom in ostalemu osebju otroške bolnišnice v Celju za uspešno zdravljenje naše ljubljene hčerke Bernardke. — Družina Majerhold, St. Jurž pri Rečici.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA V CELJU

S 1. novembrom smo organizirali na Polikliniki v Celju, Vodnikova ulica št. 1. nočno in nedeljsko zdravniško dežurno službo. Nočna dežurna služba traja dnevno od 19. ure do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 7. ure do 19. ure.

Ker so glavna vhodna vrata Poliklinike za časa dežurne službe običajno zaklenjena, je na razpolago električni zvonec, ki je vidno nameščen ob glavnih vratih in ponoči razsvetljen. Dežurni zdravnik je na razpolago vsem zavarovancem in ostalim prebivalcem mesta Celja. Opozarjamo, da se dežurnega zdravnika kliče le v nujnih slučajih.

Mestni zdravstveni dom Celje

Radio

Nedelja, 4. novembra
11,15 Izbrali ste — prisluhnite!
11,50 Koncertni valčki
11,45 Zabavna glasba, vmes objave in reklame

Ponedeljek, 5. novembra
17,00 Domače novice, objave in reklame
17,15 Dalmatinske narodne
17,30 Športni komentar
17,35 Plesna glasba
17,45 Igra trio E. Goršiča

Torek, 6. novembra
17,00 Domače novice, kmetijski problemi, objave in reklame
17,15 Izbrali ste — prisluhnite!
17,30 Radijski feljton
17,40 Igra Celjski plesni orkester p. v. Vendija Videca

Sreda, 7. novembra
17,00 Domače novice, objave in reklame
17,15 Poje moški zbor PD »Rovtar« iz Smihela p. v. Antona Acmana
17,30 Kulturni obzornik
17,45 Filmska glasba

Četrtek, 8. novembra
17,00 Domače novice, objave in reklame
17,15 Izbrali ste — prisluhnite!
17,30 5 minut za naše gospodinje
17,35 Neznani talenti
17,45 Popevke in ritmi

Petek, 9. novembra
17,00 Domače novice, objave in reklame
17,15 Klavir igra Breda Rajhova
17,30 Mladinska oddaja
17,40 Promenadni koncert

Sobota, 10. novembra
17,00 Domače novice, objave in reklame
17,15 Izbrali ste — prisluhnite!
17,30 Stane Terčak: Ljudje pod Goltmi — reportaža

Gledališče

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 3. nov. 1956 ob 20 — Čehov: STARE RUSKE SALE — gostovanje v Gornjem gradu

Nedelja, 4. nov. ob 14 — Čehov: STARE RUSKE SALE — gostovanje v Ljubnem
ob 20 — Čehov: STARE RUSKE SALE — gostovanje v Mozirju

Četrtek, 8. nov. ob 20 — Richard Nash: VREMENAR — Premiera- premierski abonma in izven

Petek, 9. nov. ob 16 — Richard Nash: VREMENAR — I. srednješolski abonma

Sobota, 10. nov. ob 20 — Richard Nash: VREMENAR — sobotni abonma in izven

Kino

KINO UNION, CELJE

Od 31. 10. do 4. 11. 1956: BONI PREKO REKE, ameriški barvni film
Od 5. 11. do 8. 11. 1956: PRAVLJICA O MALEM MUKU, nemški film

KINO METROPOL, CELJE

Od 1. 11. do 2. 11. 1956: 14 UR, ameriški film
Od 3. 11. do 7. 11. 1956: KRUH, LJUBEZEN, LJUBOSUMNOST, italijanski film
MATINEJA 4. 11. 1956 ob 10. uri:
SPET SMO TU, ameriški film
Predstave v obeh kinematografih ob delavnikih ob 18 in 20 ob nedeljah ob 16, 18 in 20.

Okrajni zavod za soc. zavarovanje
v Celju

Opozorilo

vsem gospodarskim organizacijam, ustanovam, delodajalcem, vsem zavarovancem, upokojencem in njihovim svojcem!

Z uvedbo zdravstvenih izkaznic se je spremenil način dokazovanja pravice do zdravstvenega varstva od strani zavarovanca, ki potrebuje zdravniško pomoč, in tudi način sporočanja zaslužka od strani delodajalca, da pride zavarovanec, ki zboli, čimprej do denarnega nadomestila za čas bolezni, nesreče ali poroda.

Zato opozarjamo tako zavarovance kot tudi delodajalce, da upoštevajo naslednja navodila in se po njih ravnajo:

1. Ko zavarovanec ali njegov svojec, dalje upokojenec ali njegov svojec zboli, najprej poskrbi, da ima pravilno potrjeno zdravniško izkaznico od strani delodajalca, t. j. **da ima vpisano, da je še zaposlen in da datum potrditve ni starejši od 30 dni.** Če tega nima, mora knjižico takoj predložiti v podjetju, da za to pooblaščeni uslužbenec z datumom, štampiljko in podpisom potrdi, da je zavarovanec še zaposlen, pri svojcu pa prav tako, da je še upravičen po zaposlenem zavarovancu. Upokojenec pa priloži zdravniški izkaznici samo zadnji odrezek o izplačani pokojnini, enako tudi upokojenčev svojec.

2. Zdravstvena izkaznica mora biti potrjena tudi, če gre zavarovanec ali njegov svojec k zdravniku samo ambulantno ali zaradi nabave ortopedskih pripomočkov, t. j. proteze, očal itd.

3. Zavarovanec ali njegov svojec, enako upokojenec in njegovi svojci, morajo zdravniku pokazati pravilno potrjeno zdravstveno izkaznico in se legitimirati z osebno izkaznico, katero morajo imeti vedno pri sebi.

4. Če je zavarovanec po odredbi lečečega zdravnika dela nezmožen in zato sprejet v stalež bolnikov, mora to takoj javiti svojemu delodajalcu, da vodi evidenco o njegovi odsotnosti.

5. **Delodajalec je dolžan** takoj, ko prejme od lečečega zdravnika poročilo o delovni nezmožnosti **(rjavi izvod)**, poslati pristojnemu zavodu za soc. zavarovanje ali njegovi podružnici **poročilo o plači za obolelega zavarovanca, t. j. zaslužek za zadnje**

tri mesece pred mesecem, v katerem je zavarovanec obolel, in to ne več na bolniškem listu, temveč na »Evidenčnem listu«. (Obrazec JR, prej RZ 62, ki se dobi v vseh knjigarnah.) Dokler zavod ne prejme tega poročila o plači, ne more biti zavarovancu nakazano nadomestilo za izgubljeni zaslužek zaradi bolezni, nesreče ali poroda.

6. Upokojenci in njihovi svojci smejo uveljaviti pravice do zdrav. varstva samo na podlagi uradno izdane zdravstvene izkaznice in zadnjega odrezka o pokojnini, nikakor ni upravičena nobena podružnica društva upokojencev vpisovati kakršnihkoli podatkov v zdravstveno izkaznico, niti kaj potrjevati ali popravljati. Vsi popravki se smejo izvršiti samo uradno na pristojnem zavodu za soc. zavarovanje. Če kdo od svojcev še ni prejel zdravstvene izkaznice, naj se obrne po informacije na tuk. zavod (pokojninska likvidatura).

7. Izgubljeno zdrav. izkaznico mora zavarovanec uradno preklicati v Uradnem listu LRS v Ljubljani; na podlagi potrdila o izvršenem preklicu šele izda zavod novo zdrav. izkaznico — duplikat.

8. Vsako popravljanje podatkov v zdravstveni izkaznici, kakor tudi neutemeljeno podaljševanje pravice za zavarovanca ali svojca je kaznivo in bomo vsak primer prijavili javnemu tožilcu.

Ponovno opozarjamo vse delodajalce in zavarovance, da upoštevajo dane predpise. Zavarovanec, ki ne bi imel v redu potrjene zdravstvene izkaznice, ali pa upokojenec brez odrezka, ne bo sprejet v zdravniško ordinacijo, oz. bo moral stroške pregleda plačati sam. Prav tako pa tudi zavarovanec ne bo mogel dobiti nadomestila za čas nezmožnosti za delo, če delodajalec ne bo pravočasno javil zaslužka na predpisani tiskovini.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje
v Celju